

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Dolgo polje št. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Slovenski stariši, pozor!

Zopet stojimo pred začetkom novega šolskega leta na ljudskih šolah, in zopet smatramo za svojo dolžnost, opozoriti vse narodno misleče ljudi, kako velika narodna nevarnost nam preti iz dejstva, da je še mnogo nezavednih slovenskih starišev, ki izročajo svojo slovensko deco potujčenju in posurovljenju v takozvanih nemških šolah, tj. šulferajnskih ponemčevalnicah. Razni nemškutarski agitatorji bodo zopet letali od vasi do vasi in lovili slovensko deco, da jo vzgajajo za janičarje, ki naj pomagajo Nemcem ubijati slovenski narod. V tem hipu zopet povzdignemo svoj glas: slovenski stariši, ne dajte se premotiti z denarjem in lepimi obljubami, stojte trdno in zaupajte svojo mladino slovenskim šolam! Vsi vi drugi narodno misleči činitelji pa bodite po vsej naši zeleni štajerski domovini, koder sega slovensko ozemlje, na straži pri slovenskih stariših, da jih ne dobijo v kremplje slepárski nemškutarski agenti za šulferajnske ponemčevalnice.

Pred nekaj leti je prišla iz Št. Lenarta v Slov. gor. strašna vest, da je tam učenec nemške šole iz narodnega sovraštva, katero so mu v tej šoli vcepili, z nožem zaklal učenca slovenske šole. Letos mesca aprila pa je prišlo iz Sevnice poročilo, da je učenec nemške šole Breznik s kamnom udaril učenca slovenske šole Jazbeca po glavi in ga hudo poškodoval, ne morda v navadnem prepetju med šolskimi otroci, ampak iz sovraštva napram učenecem slovenske šole.

Evo vam, slovenski stariši, dva žalostna vzgleda sadov nemških šol, dva vzgleda duševne posurovelosti, katere se navzamejo otroci v nemških šolah na naših slovenskih tleh. Saj so te šole ustanovljene le za to, da iz slovenskih otrok delajo Nemce, saj se v nemških šolah otroci naučijo le malo drugega nego brezmejno sovraštvo do vsega, kar je slovensko, do slovenskega jezika, do slovenske domovine, da celo sovraštva do lastnih slovenskih starišev. Smešna je trditev, da se bo otrok, ki doma ne čuje besedice nemški, če pojde takoj s šestim letom v nemško šolo, tam naučil nemščine. On ne razume, kaj učitelj uči, zaostaja za drugimi, izgubi veselje do učenja, začne iskati zabave v prepetih in razgrajanju, in tako se iz duševne posurovelosti takih otrok porajajo žalostni slučaj, kakor smo zgoraj samo dva navedli. Resnica pa je, da se danes slovenski otrok v vsaki šoli, kjer je naše slovensko učiteljstvo na svojem mestu, nauči več nemščine kakor v katerikoli nemški šoli.

Ali je že kdo izmed vas videl, da je dal kak Nemec svojega nemškega otroka takoj v prvi razred kake slovenske šole? Nikdar! In vendar se tudi Nemci pri nas v zadnjem času pridno učijo slovenščine, ker vidijo, da brez nje ne morejo izhajati. Toda to storijo še le takrat, ko so jim njihovi nemški učitelji v nemških ljudskih šolah dali prve temelje za splošno izobrazbo. Za nemškega otroka bi bila istotako velika duševna muka, ako bi moral, dasi bi ne razumel besedice slovenski, iti v slovensko šolo, kakor je naravnost duševni umor, ki ga izvršijo stotine slovenskih staršev s tem, da dajejo svojo slovensko deco v najnežnejši mladosti v nemške mučilnice. Nemškega očeta in nemško mater bi bilo sram, tako postopati s svojo deco, slovenski stariši pa za par umazanih Judeževih grošev prodajajo duše svoje slovenske dece nemški požrečnosti in pohlepnosti, sebi v sramoto, zakaj ta v nemškem duhu vzgojena deca se jih pozneje sramuje in jih zaničuje! Slovenski otrok spada v slovensko šolo! Ta klic naj gre zopet od vasi do vasi po slovenski

domovini! Sramota slovenskim starišem, ki polnijo s slovensko deco nemške šole!

Slovenci!

Zopet se bliža dan 20. septembra, obletnica dneva, kateri mora ostati vsakemu izmed nas v neizbrisnem spominu!

Ta dan so si zbrali spodnještajerski napredni slovenski akademiki za svoj narodni praznik, katerega hočejo tudi letos proslaviti najlepše na ta način, da bodo hodili po celem Spodnještajerskem od hiše do hiše zavednih narodnjakov ter nabirali prispevke v narodne in kulturne namene slovenske: za družbo sv. Cirila in Metoda, za dijaška podporni društva, za ljudske knjižnice itd.

Sprejmite prijazno nabirateljce in nabirateljce, ki bodo pobirali za »Narodno zbirko«; oni ne nabirajo zase, temveč se žrtvujejo v korist svojega naroda.

Naj ne manjka v Vašem okraju nobenega zavednega Slovenca, kateri ne bi prispeval po svojih močeh!

Bratska društva!

Predsedstvo »Celjske Sokolske Župe« Vas še enkrat prav pristrčno vabi k 1. župni tekmi, ki se vrši dne 8. septembra t. l. v »Sokolskem domu« v Gaberjih pri Celju. Ob tej priliki hočemo v plemeniti medsebojni tekmi meriti naše moči in pokazati javnosti vsestranski napredek v naših vrstah. Udeležba pri tekmi je za vsako društvo obvezna! Isti dan popoldne je javna teiövadba in velika ljudska slavnost na vrtu Sokolskega doma. **Obleka civilna! — Nazdar!**

Predsedstvo.

Iz političnega sveta.

Kaj bo s štajerskim deželnim zborom? Graški listi poročajo glede štajerskega deželnega zbora, da je upanje na njegovo delazmožnost postalo enako ničli. Pač so se trudili poslanci veleposestniške skupine več mesecev, da bi prišlo do pogajanj med strankami, in baje so tudi slovenski klerikalci obljubili, da se hočejo pogajati, vendar ni prišlo do pozitivnih predlogov in direktnih pogajanj. Ovíra je bila nadalje, da so bili v poletju poslanci večinoma izven Gradca. Med tem je pa prišla doba zasedanja delegacij in državnega zbora, tako da na septembarsko zasedanje deželnega zbora ni več misliti. Namestnik grof Clary baje namerava pogajanja do decembra še enkrat v tir spraviti. **Konec decembra pa je tudi zadnji termin in če do takrat ne bo »šlo«, bo deželni zbor razpuščen.**

Koroški deželni zbor bo sklican 23. septembra h kratkemu zasedanju.

Ministerski predsednik grof Stürgkh namerava baje odstopiti. Kot nasledniki se imenujejo različne osebe, med drugimi baron Heinold, pl. Körber, pl. Beck in princ Hohenlohe.

Srbski kraljevič Juri, bivši prestolonaslednik, je zbolel na umu in se nahaja v nekem zdravilišču v Parizu.

Ruski državni zbor (duma) bo te dni razpuščen in razpisane bodo takoj nove volitve.

Bolgarski kralj Ferdinand je izdal ob priliki 25-letnice svojega vladanja na narod poseben slavnostni oklic. Kralj izraža v njem svoje veselje na naravnost čudovitem napredku Bolgarije v zadnjih 25 letih in povdarja izredne zmožnosti bolgarskega

naroda, ki so mu zagotovile častno mesto v civiliziranem svetu. Obenem zatrjuje, da se čuti srečnega, da je po svojih močeh sodeloval pri tem napredku.

Na Balkanu se razmere vedno bolj poostrujejo. V celi Bolgariji vlada splošno bojno razpoloženje proti Turčiji. Istotako v Srbiji. Bolgarsko in srbsko prebivalstvo glasno zahteva vojsko proti Turčiji in osvoboditev Makedonije. Po obeh državah se vrše vedno novi shodi, na katerih se ta zahteva odločno izreka. Ni izključeno, da pride tam doli na jugu v kratkem času do resnih zapletljajev.

Mirovna pogajanja med Turčijo in Italijo se nadaljujejo. Kako daleč so, ne ve nihče; časopisi prišajo le razna ugibanja. Zanimivo pa je, da so vodilni možje Italije že od nedelje v mestu Fiuggiju, kjer so bili tudi mesca septembra lanskega leta, 14 dni predno je napovedala Italija Turčiji vojno, in so storili tam zadnje sklepe. Sodi se iz tega, da so pogajanja že precej daleč uspela in bodo kmalu ugodno končala. — Italjanski list »Avanti«, ki je bil ves čas med vojsko Italije in Turčije prav dobro poučen o položaju, poroča o sledečih pravih točkah, ki so v pogajanjih med Italijo in Turčijo: 1. V mirovni pogodbi se ne bo nič vmešavalo v suvereniteto Kyranaike in Tripolisa, da se Turčijo ne prisili priznati dekret 5. novembra 1911 in da se zdrži vprašanje cerkvene oblasti sultana v obeh provincah. 2. Italija se zadosi s sedaj zasedenim delom. 3. Italija prispeva Turčiji odškodnino za kraje, ki jih je dosedaj zasedla. 4. Italija proglasi v Egejskem morju zasedene otoke za svobodne, če jim Turčija prizna avtonomijo s krščanskim guvernerjem na čelu. 5. Turčija se zavezuje Italiji, da ji bo plačala odškodnino za škodo, ki so jo trpeli Italijani, ki so bili za časa vojske iz Turčije izgnani.

V Tripolitani je 29. avg. začel izhajati prvi italjanski list z imenom »Nuova Italia«.

Beleške.

Politične poštenosti bi nas rad učil dr. Jankovič v »Straži«. Na njegovo kolobocijo o vinskem davku ni vredno odgovarjati, ker kaže samo, da ima cenj. g. dr. Jankovič — po domače povedano! — uprav kurjo pamet. Odločno pa si prepovemo, da bi nas učil politične poštenosti človek, ki je leta 1907. v volilnem boju agitiral proti našemu kandidatu Žurmannu na shodih z lažjo, da si je Žurman trikrat hišo zažgal. Ali se morda ne spominja, da je utekel kazni le, ker ga je ščitila deželnozborna imuniteta? Ali smatra morda takšno svoje postopanje za politično pošteno? In tak človek bi rad nam dajal nauke??

Duhovniške vesti. Prestavljeni, oziroma nastavljeni so č. gg. kaplani: Ivan Baznik iz Hoč k Sv. Barbari v Haložah, Franc Polak v Hoče, Franc Rop iz Rečice k Sv. Ani na Krembergu, Franc Hohnjec v Rečico, Ferdinand Žgank v Šmartnem pri Velenju stopi v začasni pokoj, Karl Malajner od Sv. Urbana pri Ptuj v Šmartin pri Velenju, Franc Ogradi od Sv. Jakoba v Slov. gor. k Sv. Urbanu pri Ptuj, Alojzij Leben iz Slivnice pri Celju k Sv. Marjeti pri Ptuj, Ignac Brvar od Črnogore pri Ptuj k Sv. Petru pod Sv. gorami, Iv. Blumer v Zibiko, Anton Češko v Slivnici pri Celju, Viktor Lunder v Šmartin na Pohorje, Franc Zagoršek na Črnogoro pri Ptuj, Anton Zupanič k Sv. Andražu v Slov. goricah.

Uradni dnevi spodnještajerskih okrajnih glavarstev se vrše: dne 11. tm. v Zg. Radgoni, Ormožu in Kozjem, 12. pri Sv. Lenartu, 13. v Vitanju, 16.

Podružnica **LJUBLJANSKE**
KREDITNE BANKE, CELJE

sprejema **vloge** na vložne knjižice in jih obrestuje po
od dne vloge do dne dviga brez
vsacega odbitka. — **Rentni**
davek plačuje banka iz svojega.

41 0/0
2 0/0

Posojilnica v Celju

: v lastni hiši NARODNI DOM :

obrestuje hranilne vloge počenši s
prvim septembrom 1912 od dne
vloge do dne vzdiga po
Rentni davek plačuje sama.

4¹/₂ %

514 20-4

v Šmarju in Sevnici, 18. v Marenbergu, 25. v Šoštanju in Velenju, 26. v Trbovljah, Arnovžu in Rogatcu.

Manj kriča in več praktične narodnosti!
Zadnji „Gostilničarski Vestnik“ piše med drugim sledeče: „Treba je vpoštevati, da se bližamo trenutku, ko bodo pivovarne kakor Delniška v Laškem in Žalcu ter Mengšu vsled lanske prijava izstopa iz kartela popo noma proste in ko jim kartel ne bo mogel več kljubovati tako kot danes. S 1. januarjem 1913 nastopi ta trenutek. Vsak gostilničar bi moral imeti zlasti pred očmi vedno vprašanje, kaj pravzaprav zasleduje kartel pivovaren. Ako bi se vsak gostilničar zavedal, da ta kartel ne namerava nič drugega, kakor polagoma vdinjati vse gostilničarje za svoje hlapce, ki naj mu zbirajo in kopičijo denar, potem bi mu tudi ne bilo težko odločiti se, kje jemlje pivo. To še tem manj, ker naše domače pivovarne, ki stoje izven kartela, vare vsaj tako dobro pivo kakor kartelirane, ako ne boljše, razven tega pa ga gostilničarjem celo ceneje oddajajo kakor kartelirane. Seveda mora pri tem odločevati tudi narodnogospodarsko stališče, ki tudi govori za to, da moramo dajati prednost domačemu blagu. V interesu gostilničarskega stanu in v interesu našega naroda je, da se domače pivovarne dvignejo. Zato je pravzaprav stanovska dolžnost gostilničarstva, da deluje na to, da se dvigne domača, izven kartela stoječa pivovarniška industrija.“ — Pa poglejmo danes po Savinjski dolini, po znanih narodnih gostilnah v trgih in vaseh in našli bomo, da se v zasmeh našem stremljenju po gospodarski osamosvoji in narodnemu napredku podpirajo tuja podjetja in toči pivo iz nemških pivovaren. Prirejajo se narodne veselice, v napisih in zastavah je vse polno rodoljubja in prekipelave gorečnosti, vsak narodnjak je dolžan, da se udeleži in žrtvuje, kar more, obleta se z dopisi in osebno vse narodne trgovine na blizu in daleč, prav lahko pa je, da v vsem tem rodoljubnem navdušenju zaslužijo nemške vinske trgovine in nemške pivovarne svoje tisočake. To je pač mogoče samo na Slovenskem, vse so samo besede, nič dejanja, nič resničnosti. V vsem smo že tako daleč, da ne velja noben izgovor.

O jej! Zadnji „Slov. Gosp.“ je izbleknil velikansko neumnost. Govori o slovenskih taborih v 70-tih letih in omenja znanega slovečega taborskega govornika župnika Raiča, ki je kakor znano, naravnost podžigal množico v narodnem navdušenju. K temu pristavlja list: „Po zaslugi naše ljudske stranke so se začeli (tabori) v sedanjem času zopet obnavljati. Posebno mladini se posvečuje največja pozornost, in govori, kakor ga je imel pred dobrimi 40 leti Božidar Raič na slovenskem taboru v Ormožu, se slišijo zopet na naših mladinskih shodih.“ — Prvič: pokojni Raič ni na shodih nikdar hujškal brata proti bratu, kakor to delajo dandanes razni Hohnjeci in Verstovski. Drugič: ljudje, ki še pomnijo Raiča (in precej jih je še!) in ki so ga slišali govoriti, ter zdaj včasih poslušajo govore dr. Hohnjeca, skimujejo z glavami. Raič pa — dr. Hohnjec! Ne oskrunite imena velikega pokojnika!

Iz šole. Za pravega gimnazijskega učitelja je imenovan dr. Oton Leitgeb na drž. gimnaziji v Mariboru; Anton Rabuza je premeščen iz Maribora v Celje na slov. gimnazijo; Franc Voglar na mariborsko gimnazijo.

Vpisovanje učencev v c. kr. samostojne nemško-slovenske gimnazijske razrede v Celju se vrši 16. septembra t. l. od 8.—12. ure dopoldne, in sicer od 8.—10. ure v I. razred, od 10.—12. ure pa v II.—IV. razred. Ob 10. uri istega dne se začnejo sprejemni izpiti za I. razred.

Občni zbor „Slovenskega čebelarskega društva za Spodnje Štajersko“ se vrši na dan otvoritve čebelarske razstave t. j. 15. septembra ob 3. uri popoldne v mali dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Na dnevnem redu je: 1. Pozdrav predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev novega odbora, 5. slučajnosti, 6. predavanje. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

XXVII. redna velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda se vrši v nedeljo, dne 22. septembra 1912 ob 11. uri dopoldne v Trstu v veliki dvorani „Narodnega doma“ (Piazza della Caserma št. 2) z običajnim dnevnim redom.

Dr. Matija Hudnik, ki je bil zaradi „Glavne posojilnice“ obsojen svoj čas na 3 leta težke ječe in pred kratkim pomiloščen, je dne 1. septembra, uničen duševno in telesno, v Postojni umrl.

Prijatelj obrtnikov. Na shodu klerikalnega poslanca Piška pri Sv. Kungoti na Pohorju je bila med drugim sprejeta resolucija, katera zahteva proglasitev mizarstva, tesarstva, zidarstva itd. za proste obrti. To resolucijo si naj vtaknejo vsi obrtniki teh strok, ki se dajo izrabljati za klerikalno politiko, za klobuk, da bodo vedeli, kje

imajo svoje prijatelje. Morda se povabi g. Piška, da na prihodnjem obrtniškem shodu prevzame kak referat?!

Prijateljski sestanek bodo imeli 7. in 8. sept. maturanti mariborskega učiteljskega iz leta 1869. v Škofji Loki in sicer: Slavko Flis, učitelj v Škofji Loki; Fran Jurkovič, ravnatelj v Šmarju; Franc Košutnik, nadučitelj v Dramljah; Janko Robič, šolski ravnatelj v Ljutomeru; Simon Srahotnik, učitelj v pok. v Gomilici; Josip Šinko, župan v Središču in Evarist Valenko, nadučitelj v Bistrici pri Knittelfeldu.

Pljujski okraj.

V Št. Lovrencu na Dravskem polju je 28. avgusta ponoči izbruhnil požar pri posestniku Žumru in kmalu se je vnelo tudi poslopje sosedo Medveda. Obema je zgorelo gospodarsko poslopje, večina vozov, krma in slama. Baje je zanetil neki mož, ki je pijan ležal v Žumrovi parmi. Mož je zgorel in so 29. avgusta zjutraj našli njegovo okostje.

Iz Sredlšča. Flegeričeva slavnost, o kateri je poročal zadnji „Narodni List“, se ne vrši v nedeljo 8. t. m., ampak se je preložila na prihodnje leto.

Cvetlični dan v Ormožu, za katerega je moralo dati glavarstvo brzojavno dovoljenje, ker ga je občinski urad hotel preprečiti, je dal 128 K čistih dohodkov.

Konjiški okraj.

Konjice. Gostilno v tukajšnjem „Narodnem domu“ je prevzel s 1. sept. g. Zdravko Vasle, doslej gostilničar v Mozirju, zaveden naroden Slovenec.

Poročil se je dne 4. septembra gospod Ludovik Petrič, učitelj v Konjicah, z gospodično Kristino Bregant istotam. Čestitamo!

Slovenjegraški okraj.

Iz Šmartna ob Paki. Ne spnščam se rad v časnikarske boje, vendar moram resnici na ljubo sledeče pojasniti z ozirom na dopis g. Fr. Steblovnika v 32. štey. „Nar. Lista“: Ta gospod ni oddal obleke in čepice požarne brambe, kakor to zahtevajo pravila, in mu jaz nisem nikdar tozadevnega potrdila dal; saj je še komaj letos od mene tako potrdilo zahteval, a sem mu jaz izjavil, da mu potrdila ne morem dati, ker mi dotičnih reči nikdar ni izročil, pravico podpisovati društvena pisma (torej tudi potrdila) pa ima po pravilih samo načelnik ali njegov namestnik. Če pa je izročil dotične reči g. Iv. Steblovniku, je krivda slednjega, da me ni že takrat (l. 1908.) o tem obvestil, ampak še le letos, ko se je začelo o tem razpravljati v časnikih. — Jožef Zgradišnik, načelnik požarne brambe.

Iz Šoštanja se poroča, da je tamošnji sodnik Sellyey, znani nemški zagrizenec, o katerem je slovensko časopisje poročalo marsikako pikantnost, že par mesecev na dopustu, s katerega se menda več ne vrne. Kako so pravosodne oblasti proti takim ljudem obzirne!

V **Starem trgu pri Slovenjgradu** je umrla 86-letna kmetica Urša Poplaz, p. dom. Hadermaš. Bila je 63 let omožena. Kako so jo imeli ljudje radi, se vidi iz tega, da je bila krstna in birmska botra 198 otrokom.

V **konkurz** je prišel čevljar Ferd. Filippi na Muti.

Na **Muti** je umrl župan, deželni poslanec, tovarnar Oton Erber, včeraj 4. tm. ob tri četrti 11. dop. v 67. letu starosti. Bil je zagrizen nasprotnik Slovencev.

Brežiški okraj.

Iz Dobove. Zdi se nam včas, da smo v Albaniji. V nedeljo zvečer sta zopet napadla dva zlikovca posestnika Jurkasa iz Mihalovca, ko je ravno stopil iz Petanove gostilne. Obdelala sta ga z noži tako strašno, da so ga takoj prepeljali v bolnišnico. Doma pa se njegova mlada žena zviija od obupa. Dobovsko orožništvo bi naj malo bolj pazilo na razne tičke, ki preže za mejami kakor zveri na svoj plen.

Sv. Miklavž na Polju. Naš župnik Drofenik je pravkar izgubil dvajseto tožbo. Polastiti se je hotel pokopališča, češ da je cerkveno; občina pa ni hotela popustiti in je vložila tožbo na okrajno sodišče v Kozjem, kjer je pri prvi obravnavi sodnik dr. Tombah razsodil, da mora tožena občina odstopiti pokopališče cerkvi in povrniti vse stroške. Občina se je pritožila na okrajno sodišče, ki je razsodilo, da se mora vršiti nova obravnava. Pri tej je bilo zaslišanih nad 40 prič, razsodba pa je bila enaka prvi. Občina je zopet napravila priziv na okrajno sodišče, ki je sedaj razsodilo, da ostane pokopališče last občine in da mora cerkev, oziroma župnik plačati

vse stroške, ki jih bo krog 1600 svtljih kronic. Koliko sovraštva in prepira je že napravil ta mož v naši fari, a še ne da miru. Lep vzgled je to za mladino! Ali smo morda »liberalci« krivi, da vsled takih dogodkov vera peša?! — Občani.

Obsojeni pretepač. Pred celjsko poroto se je dne 2. tm. imel zagovarjati 26 letni težak Martin Kink iz Brezja pri Rajhenburgu. Prišel je z nekim Solnom dne 28. aprila 1912 precej natrkan v vino-toč Franca Bobeka v Presladolu. Tam se je spri s težakom Fr. Mesičkom. Začela sta se ruvati in pretepali, dokler ni Kink porinil Mesičku ostrga noža skozi levo oko v možgane in ga tako ranil, da je umrl. Mesiček je zapustil ženo z nedoraslimi otroci. Kink se je zagovarjal s pijanostjo in silobram. Bil je obsojen na 16 mesecev ječe.

Iz Podsrede. V nedeljo je priredila naša narodna požarna bramba svojo prvo veselico, ki je navzlic nagajivemu vremenu vendar v vsakem oziru jako dobro uspela. Posetili so slavje tukajšnjega novo ustanovljenega gasilnega društva tovariši gasilci iz Rajhenburga, Kozjega in Št. Petra. Na veselicnem prostoru je imel po prisrčnem pozdravu načelnika podsredške požarne brambe župana Avg. Preskarija nagovor podpredsednik Zveze narodnih društev Janko Lešničar, nato pa so nastopili šolarji in šolarice ter so pod vodstvom učitelja Antona Potočnika, ki se je za dobro uspelo slavnost sploh največ potrudil, goslali in peli s spremstvom znano izbornih podsredških tamburašev. Potem se je razvila običajna veselica s srečolovom, šaljivo pošto itd. — Škoda, da je dež goste in domačine prehitro s slavnostnega prostora pregnal.

Iz Bizeljskega ste zadnjič poročali, da bomo letos imeli na Bizeljskem zelo slabo leto. Ta vest pa ne odgovarja popolnoma resnici. Kakor dosedaj kaže, bo trgateg zelo lepa, plesnoba se le tu in tam malo opazi, drugače pa grozdje lepo zori in če ne bo toče ali kakšne druge nesreče, lahko pričakujemo lepo trgateg. Ako bo v septembru lepo vreme in nekaj solnca, potem bo letos trgateg boljša kot je bila lansko leto. V zadnjem času je vreme sicer nekoliko neugodno, pa kljub temu je še časa dovolj, da grozdje dozori in da bomo letos spravljali v kleti dobro in zlahotno kapljico. Torej le brez strahu in ne iskati strahu tam, kjer ga ni. Lahko se bodele oni, ki ne verujete, sami prepričali, samo pridite kupovat, dobili bodele le dobro vino.

Iz Zabukovja. Dr. Benkovič laže v »Straži«, da je na shodu 25. tm. v Zabukovju vprašal g. župana, če je on zaupnik finančne oblasti v Brežicah, ki je oblasti poročal o premoženjskih razmerah posameznikov glede osebne dohodnine. Resnica pa je, da tega ni vprašal, ampak vprašal je le, če je gosp. Božič zaupnik. Na to mu je župan odgovoril: da, pa g. Božič ni mislil na finančno oblast, ampak le na besedo zaupnik. Benkovič pa o finančni oblasti še znil ni. — Potem mu je dr. Benkovič zagrozil, da ne bode več čez štiri tedne zaupnik občine Zabukovje. Kako se bode pri finančni oblasti blamiral in kako se mu bodo smejali, ne bomo mogli seveda poročati. Na vsak način se pa bode blamiral, ker dobro vedo, da Božič ni zaupna oseba. — On je le tukajšnje občine cenilec glede sodnijskih spornih zadev, s finančno oblastjo pa nima najmanjšega stika, saj ona tudi njemu navija osebni dohodninski davek. — Kakor župan dobi od glavarstva napovedne pole in te se vročijo strankam, da same napovedo svoje dohodke. Drugača posla pri tem nima župan. Ste-li razumeli, g. dr. Benkovič? Zdaj pa le lažite naprej v »Straži«. Z advokatsko zvijačo ste hoteli zmešati štreto, pa se vam ni posrečilo. Če se dobi kdo, ki vam to verjame, svobodno mu, razsodni ljudje vam ne.

V **Planinski vasi** je izvoljen za župana g. Jožef Perčič.

Požar. V Presladolu pri Sevnici je zgorela 25. avgusta hiša zakonskih Janez in Neža Kunšek. Ker sta oba delala na polju in sta ogenj šele od tam zapazila, sta prišla prepozno, da bi kaj rešila. Ogenj je nastal baje vsled tega, ker je bila peč preveč zakurjena. Škoda je z zavarovalnino krita.

Iz Sevnice dne 29. avg. K premiranju goveje živine se je prignalo 26 bikov, 86 krav in 76 telic, vseskozi muricodolske pasme. Živina je bila jako lepa; dokaz, da se je živinoreja v našem okraju povzpela na dokaj visoko stopinjo.

Ljutomerski okraj.

Malanedelja pri Ljutomeru. Dne 25. avg. se je vršila pri nas veselica kmetijskega bralnega društva. Igralci so svoje vloge rešili izvrstno ter tako rešili čast, ki gre na tem polju Malanedeljanom že od nekdaj. Tudi moški zbor nam je jako ugaljal. Vse to pa je vzrastlo na domačih tleh, je požrtvovalnost naše napredne mladine, ki je lahko ponosna na tako lep uspeh veselice. Ker je bilo vreme ugodno, nas je posetilo tudi mnogo zunanjih gostov, v prvi vrsti iz Sv. Jurja ob Ščavnici, dalje pa tudi od Sv. Križa, Vučje vesi, Polenščaka; je iz Ljutomera smo pogrešali gostov. Naš domačin g. nad-

učitelj Cvetko nam je v krasnem govoru orisal delovanje našega kmetijskega bralnega društva in političen položaj pri Malinedelji ter nas vspodbujal k pravemu narodnemu delu. Prihitela pa je tudi množica domačega ljudstva ter pokazala svoje simpatije za naše napredno bralno društvo in se vključ v vse protiahtitacije ni dala zadržati doma. Saj pa je šla protiahtitacija tudi od hiše do hiše; udom »izobraževalnega« društva je bilo prepovedano iti na našo veselico, nekateri so bili celo tako fanatični, da so sami trgali naša vabila ali pa to naročili svojim otrokom. Tudi na dan veselice se je naša klerikalna propaganda sprehajala v velikem številu mimo veselicega prostora, širila vest, da se začne veselica ob 5. uri ter celo pred veselimi prostorom pregovarjala ljudstvo. Toda naši pristaši se niso dali premotiti in če se je kdo dal, gotovo ni bil vreden videti naših krasno uspelih predstav. Posebno pa so se prikazovala tista dekleta, ki so pri zadnji naši veselici kar vdrla noter, ne da bi plačala vstopnino in so sedaj kar največje pristašnje bralnega društva. Za politiko gotovo naši klerikalci niso sposobni, izobrazba jim je potrebna, ne vemo pa, ali bo to dosegle njihovo izobraževalno društvo. Mi naprednjaki pa se ne damo motiti od takih ljudi in s ponosom gledamo na krasno uspelo veselico, kar nam je najboljši dokaz, da naše bralno društvo ne bo »crnilo« kakor se je nekdo iz odbora izobraževalnega društva v svoji olik tako lepo izrazil. To naj zadoštuje za sedaj, in če bo šla še naprej taka gonja proti našemu ljudstvu, bomo naše hujšake osebno omenili in poklicali tudi pred sodnijo. — Tudi za »Ciril-Metodovo družbo« se je nabralo 5 K 20 vin., kar je najboljši dokaz, da naša stranka tudi narodno deluje, dočim ne delajo naši nasprotniki za svoj narod popolnoma nič, kajti celo na svojih veselicah prodajajo karte z nemškimi nadpisi, kar je zelo žalostno. Sicer pa jim je vse jedno, če propade naš narod danes ali jutri, ker so nekateri naročeni tudi na ptujskega »Štjercica«. — Na veselici je bilo vse veselo in se je zadovoljnega srca vrnilo domov brez vsakih preprirov in pretepev.

Celjski okraj.

Iz Celja. Poročil se je gosp. Ivan Kranjc, hišni posestnik in tovarnar, z gđ. Ano Dolinšek. — V tukajšnji »Nemški hiši« je nekdo ukradel natakariji iz njene sobe 200 K. — Tudi naša mestna šparksa ni vedela čistega dobička iz onih stotisočakov, katere ji nanosi nezavedno slovensko ljudstvo, boljše razdeliti kot v nemške hujšake namene. Mestni občini je dala kron 20.021, menda za falitna mestna podjetja, in za prirejanje pobjev na Slovence; društvo »Deutsches Haus« je dobilo 1200 K, celjski »Studentenheim« 800 K, »Schulverein« 100 K, nemški »Turnverein« 400 K in »dispozicijski fond« (za pijačo in gulaž nemškutarski fakinaži!?) 1000 K.

Sestanek slovenskih trgovcev se vrši danes v četrtek, dne 5. septembra v gostilni pri »Belem volu« v Celju.

Nova bolnišnica v Savinjski dolini. Predstojništvo usmiljenih bratov v Gradcu nam poroča, da se je odločilo za stavbo nove bolnišnice pri Žalcu, ako bo našlo v ljudstvu zdatno podporo. Višja posvetna oblast je spoznala Žalec za najprimernejši kraj. Milodare za stavbo nove bolnišnice bota pobirala gg. P. Kajetan Popotnik in Fr. Jož. Majcen, ki sta v to pooblaščenca od c. kr. namestnije v Gradcu z legitimacijo in zbiralno knjigo. Več prihodnjč o tem.

Pred celjsko poroto je bil v torek 3. tm. dnina Andr. Pavlič, ki je bil najpозnej v Selu pri Vranskem, zaradi raznih tatvin obsojen na 2 leti težke ječe. Bil je že prej 21 krat kaznovan.

Sv. Štefan pri Šmarju. Zadnjič smo pozabili poročati, da se vrši ljudska veselica, katero priredi Javna ljudska knjižnica pri Sv. Štefanu, v vsakem vremenu. Vsak bo imel dobiček, kdor le pride na veselico, ker srečolov je bogato založen in šaljiva pošta bo napravila med gosti dosti smeha in zabave. Tudi druge zanimivosti bodo vsakomur ngajale. Vstopnina bo samo 30 vin. za osebo. Toraj v nedeljo 8. septembra vse na Volčjo jamo k Jožefu Seničarju pri Sv. Štefanu.

V St. Petru v Sav. dol. je bil za župana izvoljen deželni poslanec Al. Terglav. Dozdajnega klerikalnega župana Ušena, ki se je mnogo trudil za klerikalno stranko v St. Petru, so klerikalci po triletnem županovanju sami vrgli, samo da so zadostili Terglavovi častihlepnosti. Naj le pazijo, kako hitro bodo Terglava še sili!

Iz Hrastnika se poroča, da je umrla tamonja gostilničarka gospa Marija Logar v ljubljanski bolnišnici v 55. letu starosti.

Sv. Štefan pri Šmarju. Od Sv. Štefana je šlo k vojaškemu naboru v Šmarje 14 fantov in od teh jih je potrjenih 7 v prvi razred. Med temi je tudi naš sotrudnik in mili tovariš Štefan Seničar. — Naš gosp. Kotnik pravi, da volilnega imenika ne bodo na novo razpolagali na ogleđ. No kakor hočete. Ali se boste oče župan pustili zavoljo Kotnika kaznovati za 100 K? Mi ne odnehamo od naše zahteve na noben način, in od c. kr. okr. glavarstva imamo črno na belem, da se mora to zgoditi.

Poročila sta se 31. avg. g. Kurt Petzold, tiskarski strojevodja v Celju, in gđ. Leopoldina Libensky. Na srečo!

Celje. Neka družba visokošolcev v Laškem trgu, ki patroljira celi dan s puškami kakor kakšna hajduška banda okoli, se ni zadovoljila

več s streljanjem mačk, ptičev, golobov i. dr., ampak je raztegnila svoj delokrog nad Laške toplice. — Pri takem »inspekcijskem potovanju« je za las manjkalo, da niso ustrelili letoviščarja. Stvar se je orožništvu naznanila, ali bojimo se, da bo zaspala. Dobro bi bilo, v zadevo malo posvetiti in bi se naj puške in orožne liste takim ljudem odvzelo.

Premiranje živine se je vršilo v Celju v petek, dne 30. avgusta. Prignane je bilo mnogo živine, najlepša iz šentjurske okolice. Prvo darilo za bike, krave in telice je dobila slovenska deželna kmetijska šola v Št. Jurju ob juž. žel.

Iz Polzele se nam poroča, da so tam pred zadnjo soboto neki klerikalni fantje (baje orli!) pred neko gostilno izzivali mirno mimo korakajoče polzelske člane braslovškega »Sokola«, ki so se vračali od vaje. Da ni prišlo do prepira, gre zahvala olikanosti in hladnokrvnosti »Sokolov«.

V Juvanju pri Ljubnem je 28. avg. po dolgotrajni bolezni umrl posestnik Janez Poličnik.

Dramlje. Župnik Ogrizek zadevo s črešniško farovski kroniko v »Slov. Gosp.« lažnivo zavija. Rekli smo že enkrat v našem listu, da laže, in ga pozvali, naj toži; tega do danes ni storil. Zato mu na njegove najnovejše laži tudi ne odgovarjamo.

Narodna veselica v Mestinju, ki jo je priredilo v nedeljo 1. septembra »Politično in gospodarsko društvo za šmarsko-rogaško-kozjanski okraj« pri Smehu, se je nepričakovano lepo obnesla. V soboto je cel dan lilo in tudi v nedeljo dopoldne je bilo deževno ter še popoldne je dežilo od časa do časa. Vključ temu se je nabralo domačega ljudstva in pa posebno gostov iz Šmarja, (odkoder smo sicer marsikoga, ki smo ga pričakovali, pogrešali!) Št. Vida, Rog. Slatine, Rogateca, Kostivnice, Lemberga, Sladkegore, Pristove, Podčetrka itd. toliko, da so bili vsi prostori polni. Najprej je bila na vrtu dvodejanka »Kateri bo?«, katero so vrli igralci pod vodstvom g. visokošolca Strmškega jako dobro rešili. Nato se je razvila ob zvokih humske godbe prijetna zabava, ki je trajala precej pozno v noč. Pesem se je vrstila za pesmijo, vmes pa so se snkali plesaželjni pari. Društvo je s prireditvijo v vsakem oziru zadovoljno in izreka vsem, ki so k uspehu na katerikoli način pripomogli, toplo zahvalo.

Mariborski okraj.

V nedeljo, dne 8. septembra 1912, vsi k Sv. Arehu na Pohorju na planinsko veselico!

V Selnici ob Muri so pri občinskih volitvah 29. avg. zmagali Slovenci v vseh treh razredih. Slovenci so dobili v 3. razredu 60—91, nasprotniki pa 20—43 glasov; v drugem razredu Slovenci 27—33, nasprotniki so bili silno razcepljeni. V prvem razredu, so Slovenci dobili po 15 glasov.

V Slov. Bistrici je 29. avg. umrl pekovski mojster g. Ferd. Bratnša v 65. letu.

Iz Hoč je premeščen kaplan Ivan Baznik k Sv. Barbari v Haložah. Premeščenje je posledica hujškarije nemškutarjev proti njemu, ker je na razvajski šoli ničel veronauk v slovenskem in ne nemškem jeziku. Značilno je, kako mariborski škof uboga na vsak najmanjši migljaj nemškutarjev. Mariborski klerikalni listi pa lepo ponižno molčijo.

Iz Maribora. (Zle posledice prehitre vožnje z avtomobilom.) V torek, dne 27. avgusta se je peljal neki kmet iz mesta domu. Dohitel ga je naglo vozeči avtomobil, pred katerim se je splašilo žrebe, ki je teklo za kmetovim vozom. Žrebe je letelo na polje in na nek močviren travnik, kjer je s sprednjima nogama zagazilo in si strlo hrbtenjačo. Kmet ima veliko škodo.

Iz Slov. Bistrice. V soboto, dne 24. avg. je zgorelo gospodarsko poslopje Katarine Gajšek, po domače Škerbinjek v Davini. Hišo so požarne brambe rešile. Zažgali so otroci, ki so si pekli v listjaku jabolka. — Otroški vrtec še vedno ni ustanovljen. Prosimo odbor Ciril-Metodove družbe, da bi to zadevo skoro rešil. Čemu pa naj bo družbeno poslopje v mestu?

Iz raznih slovenskih krajev.

Zadružno tiskarno v Krškem je kupil tiskar g. Ivan Koželj, vrl naroden mož in strokovnjak v tiskarstvu.

Ciganska osveta. V Dragi pri Višnji gori na Kranjskem se je odigrala nedavno žalostna drama ciganske osvete, pri čemer je bila težko prizadeta tudi neka domača hiša. V bližnji gozd pri Dragi se je zatekla preganjana mala ciganska družba. Bil je to en mož s svojo spremljevalko in z enim otrokom. Preganjala je to družino zaradi neke osvete ostala četa ciganska. Ko sta cigana skrita v gozdu opazila preganjalce, sta se zatekla v bližnjo kmečko hišo. To pa so opazili preganjalci. Navalili so na hišo, razbili okna in vrata in vdrl v sobo. Napadli so skritega cigana in ga na mestu ubili. Žensko so smrtno težko ranili. Pri tem so cigani-napadalci razbili vso opravo in obenem tudi težko poškodovali kmetico in njene otroke. Ko je prišlo orožništvo, je aretiralo vse napadalce, razun enega, ki je pravočasno pobegnil. Usmrčen cigan je bil popolnoma razmesarjen. Od vrata do srede prsi je imel tako rano, da bi

mu lahko segel s pestjo v prsi. Kaj je povzročilo ta zloben napad in kruto maščevanje, še ni znano, gotovo pa je, da je tolpa napadalcev preganjala ubežna cigana, da bi izvršila nad ubežnikom krvavo osveto.

Društvene in druge prireditve.

Celjska sokolska župa priredi v »Sokolskem domu« v Gaberju pri Celju dne 8. septembra 1912 ob 9. uri dop. tekma C. S. Ž., popoldne ob 4. uri pa javno telovadbo in veliko ljudsko veselico. — Svira polnoštevila godba pazniškega in delavskega podp. društva v Trbovljah. — Vstopnina k ljudski veselici in javni telovadbi 40 vinarjev.

Veliko veselico priredi Slovensko čebelarско društvo za Spodnje Štajersko v nedeljo, dne 15. septembra to je na dan otvoritve čebelarске razstave zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« v Celju. Svirati bode celjski salonski orkester, slišale se bodo solo točke na glasovir, peli bodo pevci delavskega pevskega društva v Celju in igrala se bo veseloigra v štirih dejanjih »Čebelarjev god«. In če bode konečno godba izvabila čebelice in trote, da bodo veselo rajali, kdo bi jim naj zameril?! Ves ta užitek bode imel vsakdo proti nizki vstopnini. Začetek ob 8. uri zvečer.

Odsek Žalskega Sokola v Braslovčah naznanja, da je vsled neugodnega vremena sokolska slavnost preložena na 15. tm. Prosimo bratska društva in vse, ki simpatizirajo z nami, da prihite ta dan v čim največjem številu v Braslovče. Prireditve se bo vršila v celotnem obsegu. Opozarjamo še enkrat, da so zveze z vlakom na vse strani ugodne in da bo gostom poleg tega še na razpolago avtomobil. Geslo zavednih Savinjanov je: V nedeljo, 15. septembra vsi v Braslovče!

Kaplja vas pri Sv. Pavlu pri Preboldu. Tukajšnja požarna bramba priredi dne 29. septembra t. l. svojo veliko vrtno veselico z zelo zanimivim sporedom, ki se objavi pozneje. Vabijo se vsa sosedna društva in vsi prijatelji prijetne zabave k obilni udeležbi. Obenem se prosijo sosedna društva, da se ozirajo pri svojih prireditvah na ta dan.

Prostovoljno gasilno društvo v Latkovicah priredi v nedeljo, dne 8. sept. na vrtu g. Cilenška v Latkovivasi veliko ljudsko veselico povodom desetletnice obstoja društva, katera bode v velikem obsegu s prav zanimivim sporedom osnovana. Igra polnoštevila šentpavelska godba, ter nastopi tudi šentpavelsko pevsko društvo.

Braslovče. Veselica požarne brambe dne 18. avgusta se je zelo izvrstno obnesla, posebno še, ker je bilo vreme ugodno. Vodstvo se zahvaljuje kumici nove društvene zastave gospe dr. Červinkovi za izredno požrtvovalnost in istotako tudi vsem drugim, ki so pripomogli k uspehu slavnosti.

Smartno pri Slovenjgradcu. Šolska veselica z gledališko igro »Slepa ljubezen« itd., se je morala radi slabega vremena pretečeno nedeljo, s taistim vzporedom in taistim namenom preložiti na bodočo nedeljo, tj. 8. septembra tl., kar naj blagovoljijo prijatelji in dobrotniki naše uboge šolske mladine vzeti na znanje.

»Mariborski Sokol« priredi v nedeljo, dne 22. septembra 1912 popoldne ob 3. uri v »Narodnem domu« javne telovadbo in ljudsko veselico, koje čisti dobiček je namenjen za zgradbo sokolskega doma v Mariboru. — Narodna društva v mariborski okolici in bližnjih krajih se opozarjajo na to prireditve s prošnjo, da na ta dan ne prirejajo svojih veselic.

Ruše. Kdo bi si bil mislil, da bodo ljudje tako nestrpno čakali na 8. september 1912! Kamor prideš, povsod te vabijo in prigovarjajo, vsak hoče iti na Pohorje, da se udeleži velike planinske veselice, ki jo priredi Podravska podružnica S. P. D. na prijazni trati krog Ruške koče. Ob 10. uri, po maši, se blagoslovi in otvori nova stavba »Planinka«, ki bo letoviščarjem in hribo-lazcem varno zavetje. Ker je upati, da pride vse, kar leze in gre, v nedeljo, dne 8. septembra k Sv. Arehu na Pohorje, opozarjamo zlasti mladino, da se ji bode nudila ugodna prilika ob zvokih pohorske godbe rajati na pohorskem plesišču ter pri Zlati Kaplji piti rujno vince. Kdor je radoveden, naj pride gledat!

Sv. Vid nize Ptuja. Vsem, ki so pripomogli, da je prva narodna veselica v St. Vidu tako lepo uspela, se tem potom najsrčneje zahvaljujem. Vsa čast vrlim Gorčanom, Barbarčanom, Ptujčanom in Trojičanom, ki so nas posetili v tako lepem številu. Posebno zahvalo izrekam velečast. g. kaplanu Žirovniku iz Sv. Vida, gospodoma učitelju Klemenčiču in organistu Poliču iz Ptujске gore in g. Korenjaku iz Sv. Barbare za ves njih trud in požrtvovalnost o priliki te prireditve. Zahvaljujem se nadalje velečenjenim gospodičnam Mici in Pavli Hauptman, Lenici Pernot ter vsem cenjenim pevkam in pevcem iz Ptujске gore in gospodoma Kleinovšku in Majcenu za njih trudapolno sodelovanje. Zavest, da smo storili kos že davno potrebnega dela, naj vam bode v plačilo. Vsem srčna hvala! V imenu prirediteljev: Mirko Lešnik.

Naša narodna obramba.

Za obrambni sklad Ciril-Metodove družbe se je prijavilo doslej 1064 kamnov. — Darovala je gđ. Mar. Jarnovičeva v Dramljah večje šte-

vilo znamk in K 5— G. Fr. Senčar, trgovec pri Mali Nedelji, je poslal iz svojega nabiralnika K 742, od veselice „Kmet. bralnega društva“ pa K 520.

Ciril-Metodova družba je imela mesca avgusta 769 K 20 vin, prispevkov iz nabiralnikov, 3744 K 04 vin, prispevkov podružnic, 4006 K 98 vin, raznih prispevkov, in 1248 K 73 vin, prispevkov za obrambni sklad, skupaj torej 9768 K 95 vin, dohodkov, in 13.221 K 27 vin, stroškov, torej 3452 K 32 vin, primanjkljaja.

Iz Slovenjgradca, Dne 25. avg. se je vršil občni zbor moške Ciril-Metodove podružnice za slovenjgraški okraj. Izvoljen je bil soglasno sledeči odbor: za predsednika zdravnik g. dr. Železnikar, za podpredsednika g. Simon Šalamun iz Šmartna, za tajnika g. Jak. Vrečko v Slov. Gradcu, za tajnikovega namestnika g. Vlač. Ferjahn, za blagajnika g. Ivan Korže, za blag. namestnika g. Fr. Pirnat, za odbornike gg.: Ivan Kac iz Šmartna, Konrad Jrsič iz Št. Ilja, Miha Sorman iz Turške vasi, Karl Barle iz Šmartna; za odb. namestnike gg.: Ferd. Kac iz Šmartna, Mat. Šmid iz Podgorja, Fr. Golob iz Slov. Gradca, Iv. Verdnik iz Otiškega vrha; za preglednika gg.: Lovro Vaupot in Fr. Pichler iz Slov. Gradca; za delegata na glavni skupščini gg.: Ivan Kac in Jakob Vrečko. Novi odbor nam jamči, da bo podružnica процvitala.

Opisi.

Narodna veselica v Mestinju se ponovi v nedeljo 8. sept. tl. ob 3. pop. pri g. A. Smehu. Ponavljajo se šaloigra »Kateri bo?«, zatem je prosta zabava s petjem, godbo, šalivo pošto in plesom. Vstopnina 40 vin. Ker je čisti dobiček namenjen za ustanovitev javne ljudske knjižnice v Št. Petru na Medv. selu, se brezplačila hvaležno sprejemajo.

Iz Sevnice ob Savi. Se strazredno ljudsko šolo v Sevnici z 1 paralelko je v šolskem letu 1911/12 obiskovalo 542 otrok, in sicer: I. razred (s paralelko) 120, II. 106, III. 86, IV. 109, V. 73 in VI. razred 48 učencev. — Šolsko leto se je pričelo 16. oktobra in končalo 14. avgusta. Učenci so bili med letom deležni mnogoterih podpor. Vse knjige, šolske zvezke in tvarino za ženska ročna dela so prejeli v šoli na račun krajnega šolskega sveta. Od Novega leta do Velike noči je v šolarski kuhinji vsak dan po 250 do 300 ubogih in oddaljenih učencev dobivalo toplo hrano in se je v tem času razdelilo 15.238 kosilcev. Nadalje je bilo o Božiču 30 najrevnejših šolarjev obdarovanih s toplimi oblačili. Darovali pa so za šolarsko kuhinjo, oziroma obleko, in sicer: Posojilnica v Sevnici 100 K, »Slovenska Straža« v Ljubljani 100 K, velerodna grofinja Arco-Zinneberg 50 K, gospod c. kr. notar Korber 20 K, poštni svetnik g. Hofmeister 10 K, g. trgovec Slapšak v Boštanju 10 kron, gospa Julija Verbič 5 K, g. Jos. Šolar na Radni 5 K, g. živinozdravnik J. Smreker 5 K, pri gospodih trgovskih potnikih pa je g. L. Smole nabral 27 K. — Porabile so se v to svrhu tudi obresti R. Smrekerjeve ustanove 50 K in donesek Silvestrovega večera 210 K. Vrhutega so tržani in okoličani za šolarsko kuhinjo podarili mnogo naturalij, kakor krompirja, pšenice, koruze, masti in g. Andrej Trupej tudi tri kubikmetre drv. — Ob koncu šolskega leta — 11. avgusta — se je priredila šolska slavnost, ki se sicer zaradi slabega vremena ni mogla izvršiti po vsprejemu, vendar je bil to za mladino veselja dan. Ob zvokih vrle godbe železničarjev iz Zidanega mosta so bili vsi šolarji imenitno pogoščeni prvici s klobasicami, zemljami in pijačo in vdrugič vsak s skodelico kave in pecivom. V ta namen so zopet darovali mladimoljbi in slavna Posojilnica v Sevnici zložili 353 K (od katerega zneska pa je 40 K ostalo), častite dame sevnške in premožnejše kmetice pa napekle 60 šarkljev in potic ter vsakovrstnega peciva ter podarile do 70 litrov inleka. Tudi šele došli slaščičar g. Rojic je poslal obilico finih slaščic. — Imenom šolske mladine izrekam vsem imenovanim in neimenovanim dobrotnikom najtoplejšo zahvalo, posebno pa še č. gospodu katehetu Petru Grcjupu za njegov trud, ki ga je imel z vodstvom šolarske kuhinje in ker je isti kakor druga leta tako tudi letos dal na razpolago potrebne prostore v svojem stanovanju. Jos. Mešiček, nadučitelj.

Središče. Slavnost tridesetletnice bralnega društva »Edinost« se je predzadnjo nedeljo obnesla izborna. Bila je prava ljudska slavnost, kakršno je te malokje mogoče prirediti. Čeravno so gotovi ljudje, kakor naš kaplan in drugi na vse kriplje od hiše do hiše agitirali za njihov shod v Obrežu in odvrčali ljudi od naše slavnosti, se je vkljub vsem njihovim spletkam udeležilo okroglo dva in pol tisoč ljudi. Pa kaj je prignalo te ljudi skupaj? Ali ni to morebiti že samo ime »Sokol«? Gotovo! Na tej slavnosti je nastopil prvič javno središki »Sokol« in povabil še druga bratska društva. Navdušenje za sokolstvo in njega ideja je našemu ljudstvu in krvi. Rečimo, da bi na tej slavnosti namesto sokolstva nastopila naša čukarija ali mularija, ali kako se ji že pravi. Koga bi imeli? Pet do šest kaplanov, središke tercijalke, obrežkega lesenca, središkega medenca in še nekaj drugih takih klerikalnih patrov in številka 100 bi bila polna. Večina našega ljudstva se imena Čuk ali naj si bode že Orel sramuje. — Na telovadišču je prvi nastopil središki šolski sokolski naraščaj z zastavicami pod vodstvom g. učitelja Muzeka in s palicami pod vodstvom g. iur. Dečka. Že ko so otroci po takih godbah »Mladi vojaki« prikorakali na telovadišče, je bila velika navdušenost med ljudstvom, in ko so po godbi izvedli izvrstno

svoje vaje z zastavicami, kakor tudi s palicami, je pri njih odhodu nastal velik aplavz. K temu omenim, da je nastopil tudi ljutomerski šolski sokolski naraščaj pod vodstvom g. Muršeca in izvajal izvrstno svoje še nekoliko težje vaje z zastavicami ter žel od ljudstva enako burno priznanje. Proste ljubljanske vaje, čeravno težke, so se moštvo popolnoma posrečile. Posebno orjaške postave središkega sokolskega načelnika, ki je nastopil v telovadni obleki, se je prišlo marsikatero nežno oko. Vaje na konju, bradlji in drogu so se izvajale imenitno, kakor je to v obče pri vseh sokolskih nastopih in navadi. Po telovadbi se je ljudstvo navdušeno udeležilo veselice v Gornjem gaju, kjer je bilo preskrbljeno z dobro pijačo, z jedili in z raznimi zabavami. Da se je ob zvokih izvrstne narodne središke godbe v obilem številu plesalo pozno v noč, je umevno. Veseličnemu odseku, kateri nam je priskrbel tako prijetne urice, moramo le čestitati.

Jubilejna razstava Slovenskega čebelarskega društva za Spodnje Štajersko.

Slovensko čebelarsko društvo za Spodnje Štajersko obhaja letos desetletnico svojega obstanka in hoče to dobo trudopolnega delovanja na posebno slovesen način zaključiti. Vrhunec te slavnosti bo tvorila čebelarska razstava, katera se uprizeri pri grajščaku gospodu Šušniku (grad Zgornji Lanovž na Lavi pri Celju). Razstava se slovesno odpre 15. septembra ob 9. uri dopoldne in se zaključi 19. septembra popoldne. Namen razstave je, da bode občinstvo imelo priliko videti moderne oprave, tikajoče se čebelarstva, kakor tudi pridelke, kateri se dosežejo potom modernega čebelarjenja. Pridobili se bodo na ta način ne samo vneti čebelarji, ampak tudi odjemalci domačih pridelkov. Da bodo čebelarji imeli priliko svoje znanje v čebelarski stroki izpolniti, se bodo vršila tudi predavanja.

Potom razstave pa se hoče tudi višje kroge in oblasti na važnost te idealne panoge poljedelstva opozoriti in si na ta način njih naklonjenost pridobiti.

Razstavljeni bodo vsakovrstni čebelarski pridelki, panji različnih sistemov s čebelami in prazni, stroji in drugo čebelarsko orodje, čebelarske knjige in časopisi.

Da je društvo s tem prevzelo velikansko nalogo, katere rešitev bo stala veliko truda in skrbi, je gotova stvar, tem bolj pa računni na naklonjenost občinstva in upa, da bode v častnem številu posetilo razstavo in s tem pripomoglo k sijajnemu uspehu.

Odbor.

Gospodarski paberki.

Štajersko gozdarsko društvo naznanja: Iz drevesnic društva v Kapfenbergu, v Kornbergu pri Feldbachu ter v Geblarnu v gornji Anični dolini oddalo se bo na spomlad 1912 približno 700.000 močnih in zdravih gozdnih sadik, večji del triletnih smrek ter nekaj dvehletnih borov in mecesnov. V smislu dogovora s štaj. deželnim odborom in s pomočjo od tega dovoljene podpore se bo pri tem v prvi vrsti oziralo na male kmečke posestnike, občine ter podružnice kmetijske družbe, in se bo oddajalo tem-le tisoč takih sadik po dve kroni od sadišča, toda brez zavoja in dovoznih stroškov. Pošiljalo se bo brez izjeme le proti povzetju pod poroštvom naročnikovim. Za te rastline zglasiti se je bržbeležje pismeno, najkasneje do konca decembra 1912 pri osrednjem vodstvu štaj. gozdarskega društva v Gradcu, Brockmanngasse št. 72.

Jesen 1912 in razumni nakup blaga. Ni vsak tako srečen, da bi razno modno blago, osobito jensko in zimsko, modne barhente in flanele, zefire za obleke in srajce, žepne robce, laneno in bombažno blago dobro nakupil. Enako je z nakupom blaga za neveste. Vsemu temu odpomorete, če se obrnete na izvozni dom V. J. Havliček in brat, Kopališče Podebrady (Češko), ki vsakemu, kdor se sklicuje na ta list, pošlje baš na novo zgotovljeno zbirko vzorcev za jensko in zimsko dobo franko na pregled. Priporočamo to resno in solidno češko podjetje najtopleje našim bralcem. Pri naročilu porabite priloženi listek; če sedaj nimate potrebe, shranite ga za pozneje ali pa ga dajte kakemu znancu, ki bi rad naročil.

Koliko se v Avstriji piva var. Leta 1911. se je varilo v Avstriji vsega skupaj 20.745.841 hl piva, t. j. za 762.840 hl več nego prejšnje leto. Največ te množine pride na Češko, kjer se ga je skuhalo 9.783.700 hl; na Moravskem se ga je zvarilo 1.805.460 hl na Nižje Avstrijskem 3.574.333 hl, v Šleziji 14.850 hl. V teh deželah se je zvarilo več piva kot v prejšnjem letu. Nazadovale pa so glede produkcije pivovarne na Solnograškem, Koroškem, Kranjskem, Tirolskem in Bukovini. Najmanj piva se kuha na Kranjskem.

Hmelj. Obiranje je končano. Da je kakovost dobra, kaže dejstvo, da je prodanih 20.000 stotov (tretjina žetve). Cene se držijo skoro ves čas na enaki višini, za prima-blogo 100 do 110 K za 50 kg.

Slovensko čebelarsko društvo za Spodnje Štajersko dobi 10 stotov brezdvanežnega sladkorja za pisanje v jeseni in spomladi. Sladkor stane

52 vin. kg v Pragi. Oni člani, ki ga bodo rabili, naj se takoj obrnejo po dopisnici ne predsednika g. Toma Kurbus v Slivnici pri Celju.

Gozdovi v Avstriji obsegajo 9.788.000 ha, t. j. 32,6% vse obdane površine. To znači, da je pri nas gozdarstvo ena najvažnejših pridelavnih panog v gospodarstvu. Leta 1905. se je pridelalo 15½ milijona kub. metrov lesa za kurivo in 15 milijonov kub. metrov lesa za porabo. Izvozilo se je lesa l. 1909. za 203 milijone kron.

K nameravani hmeljski razstavi v Žalcu 1912 se je oglasilo le 36 hmeljarjev; ker ne zmore tako sramotno-mala udeležba pokazati svetu prave slike in pravega pomena našega hmeljarstva, je razstavni odbor sklenil, opustiti prireditve nameravane razstave.

Zadruga „Lastni dom“ v Celju je sklenila zanaprej obrestovati hranilne vloge nepretrgano, t. j. od vložitve sledečega dne do dne vzdiga po pet od sto. Glej inserat!

Poskusno gnojenje travnikov na Spodnjem Štajerskem. Kmetijsko-kemično preskuševališče v Mariboru namerava vpeljati letošnjo jesen poskusno gnojenje travnikov, pri katerem bi se naj preizkusil učinek popolnega gnojenja s fosforovo kislino, kalijem in dušikom, in razventega primerjal učinek fosforove kisline v Tomažavi žlindri z učinkom fosforove kisline v izlimani kostni moki. Potrebno za to je poizkusno površje 32 arov, ki se porazdeli v osem parcel po 400 štirjaskih metrov. Na vsaki parceli se mora krma po vsaki košnji posebej stehtati in vpsolati poizkušnje vodstvu preskuševališča v svrhu botanične analize krme in kemičnega raziskovanja. Gnojila se dopoljuje brezplačno in tovarnino prosto. Udeleženci, ki mogoče niso oena lonjeni še povečanemu poizkusu z 12 parcelami iste velikosti (po 4 are) in si nabavijo na svoje lastne stroške za povečani poizkus potrebne gnojilno apno, naj to pri zglasitvi naznanijo. Prijave se naj čim prej vpsoljujejo.

LETNI IN ŽIVINSKI SEJMI NA ŠTAJERSKEM.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 7. septembra na Ptujski gori*, okr. Ptuj; pri Sv. Gorah**, okr. Kozje; v Brežicah (svinski sejmi); v Vojniku* okr. Celje; pri Sv. Jediti, okr. Laško; v Št. Ilju**, okr. Maribor; v Slivnici* okr. Maribor; pri Sv. Vidu pri Ptuj**.

Dne 8. septembra v Gomilici, okr. Lipnica. — Dne 9. septembra v Gomilici, okr. Lipnica; v Mozirju**, okr. Gornji grad; v Rušah**, okr. Maribor; na Spodnji Polskavi*, okr. Slov. Bistrica pri Sv. Jurju v Slov. gor**.

Dne 10. septembra v Rogatcu (z veliko živino); v Ormožu (sejm s ščetinarji). — Dne 11. septembra na Bregu pri Pruji (svinski sejmi); v Dobju, okr. Kozje; v Imenem, okr. Kozje; v Mariboru*. Dne 12. septembra na Bregu pri Ptuj* (svinski sejmi); v Gradcu (z rogato živino). — Dne 13. septembra v Dobovi**, okr. Brežice (tudi konjski sejmi); v Gradcu (z zaklanjo klavno živino); v Rogatcu (sejm s ščetinarji). — Dne 14. septembra pri Sv. Adu na Krembergu*, okr. Cmurek; v Golobinju**, okr. Kozje; v Brežicah (svinski sejmi); v Petrovčah, okr. Celje; pri Sv. Antonu v Slov. gor.

Cene deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruz		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje . . .	50	14	—	11	—	15	—	12	—	11	—	16	—
Ormož . .	50	11	—	8 50	—	8	—	8	—	10	—	11	—
Gradec . .	50	12 50	11 50	11 50	11 95	12 67	10 70	6 50					
Maribor .	50	11	—	10	—	9	—	12	—	10 50	11 50		
Ptuj . . .	50	11 25	10	—	9 50	11	—	10 50	—				

Mesto	Kil	Ajda		Bob	Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v		K	v	K	v	K	v	K	v
Celje . . .	50	17 50	20	—	5	—	4	—	2	—	1 50	
Ormož . .	50	11 50	14	—	3	—	2 50	2	—	1 50		
Gradec . .	50	12	—	—	3 5	2 95	2 35	—				
Maribor .	50	11 50	15 50	—	2 50	—	2 50	2	—	2	—	
Ptuj . . .	50	—	—	—	3 50	3	—	3 40	2 30			

Kuga na gobcu in parkljih in boj proti njej.

(Dalje.)

2. POJAVI BOLEZNI.

Znameniti za kugo na gobcu in parkljih so mehurčki na gobčni sluznici, parkljih in vimenu, ki so polni tekočine (lymphe), v kateri kar mrgoli kužnih

snovi. S časom pa mehurček počni in okužilo se razlije, pomešano med slině, na krmo, v korito, jasli, na tla, stello in gnoj, in ostane »živo«, to se pravi nevarno precej dolgo časa. Če pije zdravo živinčie iz okuženega korita, če je iz okuženih jaslí, ali če se poljiže na mestu, kamor je slučajno padlo okužilo, ima že bolezen v sebi, ker okužilo (kontagij) je zašlo v gobec, prebavila in iz njih deloma v kri. — Nepogrešno znamenje obolenosti je mrzlica, ki se najprej pojavi, ter pomanjkanje teka in prežvekovanja. Žival prežvekuje le počasi in požira nad vse previdno, ker jo sluznice v gobcu in goltancu bole. Temperatura ušes in rogov se izpreminja; sedaj se očutijo topla, sedaj mraz. Pazljivemu opazovalcu se zazdi čudno, da živina nemirno stopica in stresa z zadnjimi nogami. Kmalu pa se živina tako razboli, da ne žre več, skoro vedno leži in le nerada vstane. Gobec ima zaprt in od krajev gobca se jel prede dolga slina, če pa zine, pa je čuti cmokajoče glasove, ki jih imajo nekaterniki že same za gotove znake bolezni. Sluznica v gobcu zadobi bolj rudečo barvo, postane bolj vroča in začne boleti. Po dveh ali treh dneh je opaziti na notranji strani ustnic (gobnic), na dlesnih in na brezzobnem robu, nadalje na jeziku in na notranjosti lic razne mehurčke in mehurje do veličine golobinje jajca. V vsakem mehurju se giblje vodenočista tekočina, ki pa se pozneje skali, nakar mehurji popokajo in zapustijo čudno rudeč in strašno boleč tvor. Neredkokrat se stvori potom zliva (konfluence) več tvorov in ti lahko zasedejo ves jezikov rob. Čez nekoliko dni pa se rane preoblečejo z novo meseno tkanino (epithel) in zacelijo brez vidnih brazgotin. Ker živina do zacelitve skoro nič ne žre, postane mršava in krave so brez molže. Zgodi se tudi, da se vnamejo živini korenike rogov, če je privezana čez roge, in znaki tega so zopet mehurčki na koži. Istočasno z boleznijo na gobcu se pojavi tudi kuga na parkljih (a ne vedno!) in ta se pokaže na prvi pogled v okorni hoji. Parklji postanejo vobče bolj topli, na kroni in v prerezu otekli, porude in bole. V prerezu med parklji vzbuktuje mehurčki, ki pa počijo že čez par ur. Tudi tu se napravi tvor, ki ga pogosto pokrije krasta rujave nesnage. Na kroninem robu se istotako včasih pojavijo mehurji in roženica se odleplja tu in tam v večji ali manjši meri. Ker se prijema parkljev in kože nesnaga, nastane gnojno vnetje parkljev, ki lahko uspe tako, da izgubi živinčie cel parkelj. Zelo pogosto se dožene tudi bolezen na vimenu, redkeje pa na sramnici. Na vimenski koži in na seskih se pojavijo mehurji raznih velikosti, ki ostavijo, ko poknejo, krvaveč in boleč tvor. Tudi najbolj dobročudna žival se zoperstavlja radi bolečin molži, vsled česar se ta nikoli popolnoma ne posreči. Neredko se pa naselijo kraste ravno na vrhu seskov in povzročijo vnetje vimena. Pa tudi če vime ni zabolelo, pade množina mleka nekako za 50% in nikoli pozneje ne doseže več svoje prejšnje višine. Navadno poteka ta kuga še dokaj srečno, a zgodilo se je že tudi, da je zane-marjena živina poginila. To se zgodi včasih nepričakovano, ker se govedo zgrudi kot od kapi zadeto. V drugih slučajih pa zopet napovedujejo smrt ti le znaki: Nenadoma se stanje obolele živine poslabša; živina postane trudna in brezbrizna, ne žre več, se začne tresti, omahovati in z zobmi škrtati. Žival težko lovi sapo, dobiva krče, in krvavo-sluznato gnojno oznanuje smrt. Vzrok nenadne smrti je deloma pokvarjenost srca, deloma pa so krivi mehurji in tvorji v želodcu, goltancu in sapniku in slednjič vnetje čreves. Tudi ni izključeno, da žival pogine radi gnojnega vnetja parkljev. Pri zelo brejih živalih se je že opazilo, da včasih izvržejo (povržejo), ali na srečo se to le bolj redko zgodi. Čuden pojav pa je dejstvo, da bolna živina pogosto koten zdravo tele in da to niti potem ne zboli. Očividno je, da je taka stvarica prestala bolezen že v materinem telesu in je sedaj pred njo varna (imuna). Drugače je pa seveda tam, kjer je za časa nastopa bolezni v hlevu že več telet. Taka sesna teleta postanejo skoro vsa žrtva kuge, tudi ako jim gospodar nudi prekuhano mleko za hrano. Priporočati je torej, da vsakdo da tele, ki je že količaj godno, mesarju, ker sicer pogine brez prida in koristi.

Ista je z zelo brejimi svinjami. Prasci, ki sesajo, so navadno izgubljeni, če se je matere polotila bolezen; sicer pa bolezen pri svinjah ne nastopa tako hudo.

Tudi druga parkljata žival, kakor koze in ovce obolijo za kugo, bodisi na paši, bodisi v hlevu, ali potek bolezni je še milejši nego pri svinjah. Na tem mestu treba opozoriti na zelo razširjeno zmo-to. Mnogokje namreč vlada mnenje, da kozli ne zbolijo za kugo, da, so nekateri, ki mislijo, da prežene kozel bolezen iz hleva, ali pa da beži bolezen pred takim hlevom. Temu naproti bodi omenjeno, da se je že večkrat dognalo, da je ravno kozel zanesel bolezen med čredo in sicer ob času skakanja, ko so ga prignali iz okuženega hleva ali sosedstva. Jasno je nadalje dokazano, da domača perutnina, zlasti kure, tudi ni varna pred boleznijo. Posebno piščeta poginjajo v velikih množinah, in njihče navadno ne ve, zakaj. Dognano je tudi, da se kuga loti mačk in celo podgan, ki imajo vedno opravka po okuženih hlevih. Te tudi najhujše trosijo bolezen, ker prihajajo po rovih in odtokih na druga še ne okužena dvorišča in celo daljne kraje. Pri tem tudi najstrožje varnostne in zdravstvene odredbe nič ne pomagajo.

(Dalje sledi.)

Pravi je preskušeno najboljši

kavini pridatek : Franek :

le tedaj, če nosijo ponujeni Vam zabojski ali zavitki kot neprevarljivi znak tvorniško znamko : kavinmlinek.

Tovarna v Zagrebu.
im 67

Tvorniška znamka.

Književnost in umetnost.

Ruška kočja pri Sv. Anehu na Pohorju (1250 m): letovišče „Planinka“ pri Ruški koči; kaskade Lobnice na Pohorju; slovenski drvarji na Sedmograškem; mednarodna šahovska tekma v Žaleu na Štajerskem; avstr. vojni minister Auffenberg in soproga v Tacnu na Kranjskem 18. avg. pri cesarski maši; „Kmečko bralno društvo v Ribnici na Pohorju“; — to je med drugim vsebina totedenske številke „Slov. Ilustrovanega Tednika“. Priporočamo vsem, da si ga naroče.

„Česke pravljice“. Starišem, ki hočejo razveseliti svoje otroke s primernim in lepim darom, priporočamo novo mladinsko knjigo „Česke pravljice“ Božene Němcove, ki je izšla ravnokar v skrbno prirejeni in lični slovenski izdaji. Šest precej obširnih, krasnih pravljic obsega lični zvezek, ki ga je izdal „Sokol“ v Mariboru. Cena knjige je jako nizka: broširava stanje 1 K, elegantno in trpežno v rdeče platno vezana z napisom na platnicah pa 1 K 60 vin., s poštnino 10 vin. več. Pri naročilih zadošča dopisnica z natančnim naslovom, denar pa naročniki lahko nakažejo pozneje po poštni položnici, ki jo prejmejo skupno s knjigo. Naročila je nasloviti: Telovadno društvo „Sokol“ v Mariboru. — Broširani izvodi se dobivajo tudi po knjigarnah.

Razne novosti.

Deset let v zaboju zaprta. Iz Budimpešte poročajo: V Szemerii so zasledili v hiši kmetovalca Teglava umazan zabo, iz katerega se je slišalo grozno jokanje. V zaboju so našli nago deklico. Na njenem obrazu in telesu je bilo polno ran. Zakonska Teglava sta priznala, da sta imela hčer že deset let zaprto v zaboju. Nesrečnica je pozabila govoriti in je postala božjastna. Pač zverinski starši!

Odklonila nagrado za milijonsko najdltev. V Offenbachu na Pruskem se je pripetil redek slučaj. Neka tamošnja prodajalka je zapazila, da sta dva mlada poročenca izgubila na kolodvoru torbico. Deklica je torbico odprla in je našla v nji cele svežnje tisočkronskih bankovcev. Hitela je za zakonskima, ki sta prispela iz Rusije in jima je izročila denarnico. Bogata dama je objela deklico okrog vratu in ji je povedala, da ima v torbici skoro vse svoje premoženje približno milijon kron. Ponudila sta pošteni najditelji veliko nagrado 25.000 kron. Deklica je pa iz skromnosti nagrado odklonila in se je zadovoljila z mnogostevilnimi toplimi zahvalami v tamošnjih listih.

Ženska — župan. V Nemčiji je bilo že v devetnajstem stoletju dobiti žensko, ki je opravljala posle župana. V Lemgau so imeli leta 1818 voliti župana. Volitev župana je bila nujna in tisti čas za mesto velikega pomena, ker je bilo mesto v veliki denarni stiski in krizi. Potreba je torej bilo preudarnega župana. Prebivalci so se dolgo posvetovali in so po dolgem preudarjanju prišli do sklepa, da ni možkega v mestu, ki bi užival splošno zaupanje. Spoznali so pa edino grofico Pavlino pl. Lippe-Detmold za sposobno, prevzeti županske posle. Z otroško ljubeznjivostjo je prinesla deputacija sklep meščanov novi županji. Gospa Detmold je županstvo tudi prezela in ga vodila več let v obče zadovoljstvo. V uradu je delala včasih skoro vso noč, da je rešila točno vse došle vloge. Z veliko spretnostjo je tudi vodila občinske seje. Z veliko vneto je preuredila mestno ubožnico. Napraviti je dala več novih šol, bolnico, sirotišnico in blaznico. Mestne denarne razmere je spretno zopet spravila v pravi tir in in vladala nad meščani v splošno zadovoljstvo.

Zrakoplov ga je odnesel. Iz Flinta v državi Michigan poročajo, da se je tam nekemu šestletnemu dečku z imenom Shester Betts prigodila čudna nesreča. Otroka je zgrabilo sidro nekega zrakoplova, ki se je vzdignil v zrak. Ko je bil zrakoplov v višini 600 metrov, se je vrv, na kateri je bilo sidro, odtrgala in deček je padel na streho neke hiše, kjer je obležal mrtev.

S sekiro odksekal očetu glavo. Iz Bos. Kostajnice poročajo: Pred par dnevi je prišel delavec Pavel Sekulič iz Mrakodola pijan domov ter se začel prepirati s svojo ženo. Prišlo je tudi do pretepa. Pri tem je vzel njegov 19letni sin sekiro ter udaril o-

četa z ostrino po vratu s tako silo, da je glava obvisela samo še na koži. Mladega morilca so orožniki prijeli.

Odprava taks za poroke. Da se odpravijo divji zakoni in omogoči revnejšemu prebivalstvu, da se more poročiti, je finančno ministrstvo ukazalo, naj se odpravi pristojbina za cerkvene oklice in poroke, kakor tudi za župnijska potrdila pri onih zakonskih, ki predlože ubožno spričevalo.

Zarubljena cerkev. V cerkvi Santa Julija v Livornu se je odigral pred par dnevi precej nenavaden prizor. Po naročilu nekega stavbenega podjetnika, kateremu dolguje cerkevna uprava 3000 lir, je sodni ektektor zarubil cerkvena orglje, baudiere in vse klopi.

Miljonska zbirka

za narodni sklad:

Zadnji izkaz 16.585 vinarjev. Na veteranski veselici pri g. Forteju v Trbovljah nabranih 527 vin; pri g. Haložanu na Vitanu nabranih 104 vin; avgustova zbirka v Celju 2070 vin; rajhenburški naprednjaki nabrali 1862 vin in postali pod geslom: „Slovenija še ni točila toliko grenkih solz ko zdaj! Prosveto, narodno obrambo grozi zatreti črni zmaj. Zato to svoto smo zložili, kdor more, podari naj več. Če bo napredna stranka močna, bo narod uspešno sukal meč.“ Na predlog g. Fr. Černevske v Novističti je zbrala napredna mladina v gostilni Strmšek v Mozirju pod geslom „Bog živi napredno armado!“ 300 vin, g. Juri Brinšek iz Chisohona v Ameriki pa je poslal 170 vin. Skupaj torej 21.618 vin.

Mala oznanila.

Vsaka mastno tiskana beseda stane 10 vin. navadno tiskane pa po 4 vin. Znesek je vpslati naprej, ker se drugače inserat ne objavi.

Hiša se prodaja

v Spodnji Hudinji št. 51 pri Celju za 7200 K. Je 6 sob. so vse oddane, nesejo mesečno 46 K najemnine. Vknjiženih lahko ostane 3635 K; posestva z vrtom je krog 3/4 orala. Franc Kerth. 530 2 2

Prodajmo malo posestvo, obstoječe iz: lepe zidane hiše, 3 sob. kuhinje, 2 obokanih kleti, novih govejih hlevov, svinjskih hlevov, kozolca, domačega mlina z jako močno vodo, pripravo za umetni mlin ali žago, lepega sadovnjaka, 4 orlov zemlje; leži na lepem kraju blizu mesta in kolodvoru Slovenjgradec. Cena 10800 K. Maks Murko, Legno p. Slovenjgradec. 534 3-2

!! 500 kron !!

Vam plačam, če moj zati-ralec koreninice „Ria-mazilo“ ne odstrani vaših kurjih oces, bradavic, roženice v 3 dneh brez bolečin. Cena 1 lončka z garancijskim pismom vred 1 krona. Kemény, Kaschau, I. Postfach 12/227 (Ogrsko). 512 30-4

Prodajalka, 19 let stara, zmožna nemškega in slovenskega jezika, želi vstopiti v trgovino z mešanim blagom s 15. septembrom ali pozneje. Naslov pove upravnistvo „Nar. Lista“. 544 2-2

Prodajalka

posebno dobra manufakturstija, popolnoma zanesljivo dobra govornica, obeh deželnih jezikov vešča, tudi zmožna za slučaj samostojno voditi trgovino z mešanim blagom na deželi, se sprejme takoj ali pozneje po dogovoru, plača po pogojih. Prednost imajo dobra v eni trgovini daljšasna spričevala. — Ponudbe pod „Poštenost“ na upravo „Narodnega Lista“. 564

Hiša z gostilno in trgovino

v Gaberjih pri Celju, ob državni cesti, na enem najboljših prostorov blizu tovaru, se prodaja ali pa tudi da v najem. Posebno pri- pravno tudi za fижakarijo, in se prodajo zraven tudi travniki, vozovi, konji itd., slednje seveda le skupno s posestvom. Pojasnila daje Jakob Omladič, Gaberje 28 pri Celju. 553 2-1

V trgovini se želi učiti deklica, stara 16 let. Naslov pri upravnistvu „Nar. Lista“. 555 1

2222222222

Dijaki

se sprejmejo na stanovanje in hrano v Poljski ulici št. 14, Celje. 563 1

Dijaki ali učenke

se sprejmejo pri bivši učiteljici na stanovanje in hrano v Celju, Gosposka ulica št. 30. Stanovanje na ulico. — Dvorišče in vrt pri hiši. 562 1

Dvoje posestev

eno pri Kostanjevici, drugo v Rajhenburgu, vsako z veliko hišo, gospodarskimi poslopji, velikimi njivami, obsežnimi travniki in 8 krasnimi gozdi, se takoj prodaja in sicer prvo za 15000 K in drugo za 26000 K. Hiša v Rajhenburgu je jako priprava za večjo obrt ali trgovino. Pojasnila daje Franc Homan, Rajhenburg. 556 2-1

Ženitna ponudba.

Vdovec, blizu 50 let star, ki ima premoženja 12000 K in je brez otrok in prevzlik, se želi takoj poročiti z vdovo ali samico, ki ima vsaj 2000 K premoženja ter veselo do gostilne in trgovine. Ponudbe pod „Gostilna“ na upravnistvo „Nar. Lista“. 552 2 2

Trgovski pomočnik

prva moč, dober manufakturstija, popolnoma zanesljivo, soliden, dober govornik, vešč obeh deželnih jezikov, sposoben samostojno zastopati šefa, se išče za deželo na Spod. Štajerskem. Vstop in plača po dogovoru. Le tisti, ki imajo najboljša spričevala in so v istini kos stavljenim pogojem, naj se oglašé pri upravnistvu „Nar. Lista“ pod: „Skrben in neumoren“. 551 1

Spreten trgovski pomočnik

prvega nabora prost. želi svojo službo s 15. oktobrom spremeniti v manufakturno ali pa trgovino mešanega blaga. Cenj vprašanja pod „Stanoviten 17“, na upravnistvo tega lista. 568 2-1

Naprodaj so v mestu Celju tri hiše. V večjem mestu Spodnje Štajerske je na prodaj stara, dobro vpe-ljana vinska trgovina. Po-jasnila daje: moška po-družnica Branibora v Celju

60 kron

tedenskega zaslužka

ali 50—60% provizije dobi vsak, ki prevzame prodaje mojih nadpisov in blaga na zasebnike. Strokovno znanje ni potrebno. Izkazni papirji itd. se poskrbe. Tudi kot postranski zaslužek dokazano 10 K in več na dan. Pojasnila in vzorci brezplačno. Antcn Hruby, Múglitz (Moravsko). 557 1

Učenca

sprejme takoj Mih. Lukano, krojač v Čreti št. 48 pri Celju. 558 3-1

Darujte za nar. sklad!

Za 500 K prodal ženo - V Szimervaratja na Ogrskem je prodal sobni slikar Ladislav Bartos svojo ženo sobnoslikarskemu pomočniku Matiji Nogrady, s katerim se je ona že dalj časa dobro razumela. Pogodila sta se za 500 kron. Žena ni imela nič proti temu in kupčija je bila sklenjena. Za slovo je mož dal pripraviti bogato kosilo in ko so se dobro napili in najedli, je odpeljal Nogrady kupljeno ženo vesel in zadovoljen na svoj dom.

Izkaz »Posredovalnice občaslovenskega obrtnega društva v Celju«. Iščejo se: 1 učenec za krojaško obrt, 2 učenca za pekarsko obrt, 3 učenci za kovaško obrt, 1 pomočnik za fotografsko obrt, 1 učenec za kolarsko obrt. Nadalje išče 5 učencev ključavničarske mojstre, 2 učenca pa mizarskega mojstra. — Opozorjamo ponovno gg. obrtniške mojstre, da priložijo vsaki prošnji za posredovanje znamke za 40 vin., ker se znanprej na prošnje brez te odškodnine ne bomo ozirali. — Pri tem povdarjamo tudi, da bodo učenci, ki imajo veselje do ključavničarske obrti, le težko našli mojstra, ker so ključavničarske delavnice tako prenapolnjene z učenci, da jih mojstri niti proti gotovi odškodnini ne morejo več sprejeti. Apeliramo torej na Vas, stariši oziroma varuhi in učitelji, vplivajte na dečke, da se poprimejo kake druge obrti, ker bo na ta način lažje in bolj gotovo prišli do kruha, in ker si moramo vzgojiti naraščaj tudi za ostale obrti.

Posledice prehlajenja

se lažje prestopajo, če se jemlje nekaj časa Scottova emulzija in se privedejo s tem telesu nove moči. Učinek Scottove emulzije je tako priznan in izkušan, da jo mnogi, odrasli in otroci, v časih hladnega vremena ali pred nastopom mrzlih dni redno jemljejo, da se obvarujejo prehlada. Odpornost telesa se s tem znatno zviša, učinek, ki je potreben posebno za slabotne osebe, ki imajo sicer pri vsaki vremenski spremeni opraviti z znanimi neprijetnostmi prehlajenja.

Scottova emulzija, sestavljena iz najčistejših in najbolj učinkovitih sestavin, vsled posebnega Scottovega postopanja okusno in vžitno pripravljena, je zanesljivo, jako pripravno sredstvo, da se zdravje hitro in trajno otrdi.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znamkah na Scott & Bowne A. Z. O. Z. Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dobi enkratno poskusno pošiljatev od ene lekarne. 56 a

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Bočna: Take navadne »šinfarije« ne spadajo v resen list. S tem ne bomo ubili Vašega »klerikalnega zmaja«. Pošljite kaj drugo! — **Sv. Štefan p. Šmarju.** V nedeljo mi je žal nemogoče. Pa pridem ob prvi priliki. — **»Shod«:** Prosim, le pošljite, vendar ne preveč dolgega! Zdravo! — **Središče:** Iskrena hvala! Pozdravi!

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Juri Br., Chisholm Minn.: Od sedaj poslanih K 6.80 porabimo K 5.10 za naročnino, katero imate s tem plačano do konca l. 1913, ostanek 1.70 pa smo porabili po Vašem naročilu za narodni sklad. Hvala! Pozdrave v tujino!

Lepa, velika mesečna soba

s posebnim vhom, krasnim pohištvom, z dvema okni na ulico, se odda takoj. Tudi z zajutrkom. Vpraša se: Celje, Dolgopolje 1 (pritličje).

Stari hmelj.

Želim kupiti hmelj l. 1911 in starejših letnikov. Ponudbe z vzorci prosim na: **M. Piepes, Žalec.**

Meblovana soba

se odda, na željo tudi s celo hrano, Hermanova ulica 10. Kopalnica v hiši. 566 3-1

Citre

569 3-1

pončuje skušana učiteljica. Doma in izven hiše. Zadevna pojasnila daje trgovina g. V. Weixla v Mariboru, Gosposka ulica št. 33.

Pozor!

Pozor!

Prva največja zaloga in delavnica čevljev priporoča svojo veliko množino najfinejših in najmodernejših jesenskih čevljev za gospode, gospe in otroke. Dalje pristne lovske čevlje s podplati iz plutovine. 567 2-1

Štefan Strašek,
Celje, Kovaška ulica št. 3.

Maslo

malisno štupo, suhe gobe, vinski kamen, med v satovju, satovje, vosek, jabolka namizna in bruske za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peške, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino veletrgovina **Anton Kolenc,** Celje, Graška cesta 22. 554 52-1

Radi pomanjkanja prostora se prodaja skoraj

nova železna

559 1

Dangel-stiskalnica.

Stisne se 3000 l na dan. Natančnejša pojasnila daje **Marija Geršak, Ormož.**

Stariši

ki žele svoje hčerke temeljito, času primerno izobraziti, store najbolj, ako je pošljejo v **zavod šolskih sester v Celje,** kjer imajo priložnost naučiti se v **osemrazredni dekliški šoli** poleg predmetov, predpisanih za ljudske in meščanske šole, vsega, kar zahteva sedanja ženska izobrazba. V zavodu se pončuje vsestransko gospodinjstvo, posebno šivanje, kuhanje, umetna ročna dela, risanje in godba. V posebnem tečaju se morejo usposobiti za **učiteljice ženskih ročnih del in otroške vrtarice.** — Sprejemajo se deklice vsake starosti, ako so zdrave in lepega vedenja. — Nadaljna pojasnila daje **vodstvo šolskih sester v Celju.**

560 2-1

Razpis službe okrožnega zdravnika.

Pri Sv. Jurju ob Ščavnici, okraj Gornja Radgona, se za tamošnji distriktni okraj razpiše s 5. sept. 1912 zdravniško definitivno mesto. Stalnih prispevkov daje deželni odbor 600 kron, občine 400 kron, okr. zastop za zdravljenje ubogih po dogovoru.

Prošnje je vložiti od 5.—25. sept. 1912 na načelnništvo distriktnega odbora. Pripomni se, da morajo prosilci biti poleg nemškega tudi slov. jezika popolnoma zmožni.

Nemec, načelnik.

561 2-1

RAZGLAS

za 10mesečni tečaj za mladeniče na deželni kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni železnici.

Ta tečaj se začne dne 11. avgusta t. l. in konča koncem avgusta l. 1913. Sprejme se 28 učencev, med temi 10 brezplačno. Drugi morajo plačati za celi tečaj 280 K v 2 polletnih obrokih naprej. Med zadnjimi si lahko tudi nekateri izprosiyo štipendije nekaterih okrajnih zastopov in posojilnic. Za ta znesek so učenci v zavodu okrbljeni s podukom, stanovanjem, hrano in pranjem. Knjige, obleko in razne šolske potrebščine si morajo nabavljati posebej sami. S sabo morajo tudi prinesiti za celi tečaj zadostujočo obleko, perilo in obuvalo, potrebščine za snajenje in krpanje obleke ter obuvala.

Za sprejem se vpoštevajo le prosilci rodom Štajerci, ki so najmanj 16 let stari in ki so dovršili vsaj ljudsko šolo s povojnim uspehom. Prednost imajo stareji od 16 let, taki, ki so že dalje doma ali kjer si bode pri kmetijstvu sodelovali in posebno tisti, ki nameravajo po dovršenem tečaju na domačem posestvu naprej sodelovati, zlasti če nameravajo postati samostalni gospodarji. Lastnoročno pisane prošnje za sprejem naj se vpošljejo najkasneje **do 1. oktobra podpisnemu ravnateljstvu.**

Prošnjam naj se priloži krstni list, domovnica, odpustnica, oziroma druga šolska spričevala, zdravniško spričevalo glede telesne sposobnosti za ta poklic, spričevalo o pravdnosti in za deželno prosto mesto ali kako štipendijo tudi spričevalo o premoženjskih razmerah. Kateri hočejo na lastne stroške vstopiti, naj to opomnijo v prošnjah.

Ravnateljstvo deželne kmetijske šole v Št. Jurju ob južni železnici.

550 1

J. Belle.

Praktični in zobozdravnik dr. Janko Sernec

se je vrnil ter ordinira zopet v
Narodnem Domu v Celju.

33
parnikov!

33
parnikov!

Avstro-Amerikana, Trst

Redno prevažanje potnikov in blaga v **Grško, Italijo, Španijo, Severno in Južno Ameriko.** — **Devet dni iz Evrope (Gibraltar) v Južno Ameriko.** Posebna vožnja parnika „Cesar Franc Jožef I.“ Odhod iz Trsta 22. septembra 1912. (V zvezi z 6 dnevno zabavno vožnjo Dubrovnik, Napulj, Barcelona, Kanarski otoki).

Dne 6. oktobra v Rio de Janeiro,

„ 7. „ v Santos,

„ 10. „ v Buenos Aires.

Podrobne podatke daje: ravnateljstvo v Trstu, Via Molin Piccolo 2 in Karl Kiffmanna nasl., Maribor, Grajski trg 3. 532

Rezervni fond K 322.522 95, stanje
vplačanih deležev K 117.660,

Enaintrideseto upravno leto.

Lastno premoženje K 503.462 49,
zadružnikov čez 3.000.

POSOJILNICA V MARIBORU

V LASTNI HIŠI V NARODNEM DOMU.

Hranilne vloge sprejema in jih obrestuje: na vložne knjižice po $4\frac{1}{4}\%$ in $4\frac{1}{2}\%$, v tekočem računu po $4\frac{1}{4}\%$ oziroma po dogovoru. — **Rentni davek** plačuje posojilnica sama. — **Posojila** daje: na hipotekarni kredit in zastave vrednostnih listin oziroma knjižic po $5\frac{1}{4}\%$, na hipotekarni kredit s poroštvo po $5\frac{3}{4}\%$, na osebni kredit po 6% . **Eskomptuje** menice ter daje kredit trgovcem in denarnim zavodom v tekočem računu. 58 12-9

Dijak

iz boljše rodbine se sprejme na stanovanje in hrano. Strogo nadzorstvo. Celje, Miklavški hrib, Vila „Cairo“.

545-4

Sprejemem takoj ali pozneje

registratorja

za odlaganje korespondence itd., kateri je več slovenščine in nemščine v govoru in pisavi. Pismene ponudbe z navedbo plačilnega zahtevka in dan mogočega vstopa na Peter Majdič, Celje.

563 1

Dve hiši na prodaj,

25 minut od mesta Celja; ena je nova hiša s petimi sobami, kuhinjo, kletjo, gostilniško koncesijo in trafiko; pripravna je za trgovino; druga hiša je s tremi sobami, kuhinjo, dvema kletmi, v dobrem stanju, z gospodarskim poslopjem, štirimi orali zemljišča v lepi ravnini in lepim sadovnim vrtom. Pojasnila daje: **Fr. Pušnič**, čevljarški mojster v **Gaberjih pri Celju**.

547 3-1

Eno krono za dragocenega konja

in še več bi rad žrtvoval vsak posestnik, če mu nevarnost preti, da bi ga na kolih izgubil. Dr. E. Schwarz balzam proti koliki učinkuje tudi v najhujših slučajih zanesljivo proti krču in sploh parirujoče ter razpuščajoče. Vsak konjerejec bi moral imeti ta balzam pri roki. Pri labkih slučajih kolike zadostuje 1 steklenica; pri hudem zapiranju se morajo rabiti 3 steklenice. Cena steklenice 1 K. 3 steklenice 3 K 40, poštnine prosto na vse kraje.

Lekarna Schwarz v Ljutomeru (Štajersko).

459 6-6

Male težave v želodcu

morate upoštevati, ako se hočete izogniti hudih boleznih.

Domače sredstvo, ki je pripravljeno iz izbrano najboljših in učinkujočih zdravilnih zelišč, sredstvo, ki vzbuja tek in pospešuje prebavo, sredstvo, ki lahko odvaža in odstranjuje posledice nezmerne, napačne diete, prehlada, posledice sedenja in zapečenosti kakor gorečico, napetost, preobilo tvoritev kiselin in krčevito bolešč. sredstvo, ki vse to ublaži ali pa odstrani, je „**Dr. Ross-Balzam za želodec**“ iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavoja nosijo postavno določeni varstveni znak.

GLAVNA ZALOGA: lekarna B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja „pri črnem orlu“, Praga, Malá strana 203, vogel Nerudove ulice.

Pošilja se vsak dan 1 cela steklenica K 2.—, pol steklenice K 1.—. Po pošti, če se pošlje naprej K 1.50, se pošlje mala steklenica, za K 2.80 se pošlje velika steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri velike, za K 22.— štirinajst velikih steklenic franco na vse postaje avstro-ogrsko monarhije. Zaloga v I. karnah Avstro-Ogrske. — V Celju v lekarnah M. Rauscher, Oton Schwarzl itd.

54

26-12

Superfosfati

mineralični in animalični, najpreizkušenejša, najzanesljivejša in najcenejša fosforna gnojila za vse

vrste zemlje
Vsečina strogo zajamčena.

Najsigurnejše in najhitrejšo oživiljenje pašnikov; bogata žetev krme, bogate 18 na fosfornokislih solih. 30-25

Superfosfat

povzroči pri žitu in sočivju najpopolnejšo tvorbo zrn in plemenitenje sadeža, tako tudi pri krompirju, repi itd. amonijakove, kalijeve in soliterne

superfosfate

prodajajo vse tovarne ametnih gnojil, trgovci, kmetijske zadrage in društva. Osrednja pisarna: **Praga**, Pšikopi 17.

Naznanilo in priporočilo!

Podpisana vlijudno naznanjam slavnemu občinstvu, da prevzamem s 1. septembrom t. l. gostilno g. Šavca (po domače pri divjem možu) na Spodnji Hudinji pri Celju. — Tem potom priporočam izvrstno vinsko kapljico, vedno sveže pivo in sploh postrežbo. Pri akujem od cenjenih gostov iz mesta in okolice mnogobrojnega obiska.

304 2-2

Fani Guzej.

Za dobro idočo gostilno tik farne cerkve na Spodnjem Štajerskem se išče oženjeni računski

natakar

Vstop 1. novembra t. l.

V mesarski obrti izučeni, z malo kavcijo, imajo prednost. Kje, pove uredništvo.

517 8-3

CROATIA

Ustanovljena 1884

24 6-5

Telefon šte. 25-94

Podružnica: v Trstu, via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.

Centrala:

Zagreb, v lasni hiši, vogal Marovske in Preradovićeve ulice.

Glavna zastopstva:

Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka, Sarajevo.

zavarovalna zadruga v Zagrebu: edini domači zavarovalni zavod.

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

1. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti.
2. Zavarovanje dote.
3. Zavarovanje življenske rente.

2. Proti škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarnen).
2. Zavarovanje premičnih (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.)
3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

3. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša	K 2,713.674.13
Od tega temeljna glavnica	800.000.—
Letni dohodek premije s pristojbinami	1,363.040.89
Izplačane škode	4,970.238.48

— Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji. —

Natančneje informacije daje

Glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (tvrška Kmet in Slivar) in podružnica „Croatiae“ Trst, via del Lavatoio šte. 1, II. nadstropje.

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
(Goričar & Leskovšek)
v Celju.

27 12-9

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzojavni naslov:

Zvezna trgovina,
(Goričar & Leskovšek, Celje

SINGER

„66“

šivalni stroj 20. stoletja

Kupujte samo v naših trgovinah ali po naših agentih.

SINGER Co., akc. dr. za šivalne stroje

Celje, Graška c. 33; Maribor, Gosp. ulica 32; Slov. Gradec, Glavni trg 46.

Svarilo pred zamenjavami! Vse od drugih trgovin za šivalne stroje pod imenom „Singer“ ponujani stroji so posneti po enem naših najstarejših sistemov, ki daleč zaostaja za našimi novimi sistemi šivalnih strojev v konstrukciji, uporabnosti in trpežnosti.

31-9

Na vprašanja vedno zaželeni odgovor.

Vzorci za vezenje, gačenje in šivanje gratis in franco.

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinoveca, brinovca, vinskega žganja in domačega **konjaka**.

Kupujte

619 19-3

vedno le najboljše in najcenejšo pratio z imenom

„Slovenska Pratika“

za katol. ljudstvo 37. letnik Varstv. znamka Sv. Jožef

Založna tvrdka: KLEINMAYR & BAMBERG V LJUBLJANI.

Ceno češko posteljno perje

1 kg sivoga spuljenega K 2—, boljsega K 240. polbelega K 360, belega K 480, prima mehkega ko puh K 6— še boljsega K 720, najboljsega K 840, izredno finega snežno belega K 960. 533 6-2

Gotove postelje iz gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, dobro napolnjene, 1 pernica ali podpernica 180 cm dolga, 116 cm široka. K 10, 12, 15, 18; 200 cm dolga, 140 cm široka K 18, 15, 18, 21, 1 zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3, 350, 4; 90 cm dolg, 70 cm širok K 450, 550, 6. Neugajajoče se zamenja ali vrne denar. Obširni ilustrovani cenik grafiš in franko. Benedikt Sachsel, Lobes 927 pri Plznu (Češko).

Čevlje

promenadne, lovske, telovadne, planinske in sploh vse vrste izdeluje

Adolf Bursik v Celju

Cene zmerne. Postrežba točna

Lastna lovarna ur v Svici

1887

Zahtevajte **JUBILEJNI CENIK** zastonj

1912

Fr. Čuden, Ljubljana.

Češplje

kupuje v vsaki množini žganjarna Robert Diehl Celje. 521 3-3

Edino pristno s to

189 44-29

vaštevno znamko

Rosierjeva voda za zobe najboljša za zobe. Se dobi povsod. Steklenica 72 vinarjev.

Rastlinski liker „**ADAM**“ sladki in grenki je vsled svoje izredno izborne kakovosti nedvomno na vrhuncu vseh izdelkov te vrste.

A D A M

Rastlinski liker „**ADAM**“ predstavlja isti nito nastavek iz 30 različnih vrst najdražjih vilnejših rastlin in korenin ter se vsled svoje fine kakovosti ne sme primerjati s podobnimi izdelki, napravljenimi iz esence.

A D A M

Edini izdelovatelj: F. S. Lukas v Celju. Rastlinska destilacija „**ADAM**“.

Trgovina s špecerijskim blagom	Slovinci! Zavedajte se!	Trgovina z moko in deželimi pridelki
Glavna slov. zaloga, velika izbira kranjskega vrvarskega blaga n. pr. štrang, uzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd.	Ivan Ravnikar Celje Graška cesta šte. 21.	Glavna slov. zaloga snih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov Kupujem vse deželne pridelke po najvišji dnevni ceni.
Zaloga sveže žgane kave.	Na drobno in na debelo. Točna in solidna postrežba.	Zaloga rudniških vod:

Edino delniško pivovarniško narodno podjetje
Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
Svoji k svojim! v Ljubljani Svoji k svojim!
priporoča svoje
izborno marčno, dvojnomarčno, termalno in granatno pivo
v sodčkih in steklenicah.

347

Razpošiljalna zaloga

52-18

dalmatinskih vin

Glavni trg 8 **Celje** Glavni trg 8

Ima v svoji veliki zalogi najboljša vsakovrstna **dalmatinska vina** in razpošilja na veliko in v steklenicah. **Črno vino „Plavac“** za slabokrvne in druge vinske specialitete se tudi razpošiljajo. **!! Zahtevajte cenik !!** Prebivalcem v mestu in bližnji okolici se raznaša po hišah od 5 litrov naprej po zmernih cenah. Za naročila od 56 litrov naprej velik popust. Za naravnost vina se garantira. **Priporočam svoj vinotoč na drobno.**

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 1/2 % ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraj: Soštanj, Sevnica, Smerje, Gornjigrad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 350.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrotelne namene za gori navedene okraje. 92 52-22

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačalo okolo 45.000 K za dobrotelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, vlagajte v **južnoštajersko hranilnico** svoj cerkveni in ustanovni denar in kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance. In zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oz. za varovance izključno le v **južnoštajersko hranilnico.**

LISTEK.

Češki otok pod nemškimi valovi.

Spisala Sokolova. — Poslovenil Š. K.

(Dalje.)

IV.

In prišlo je tudi. Bilo je soboto aprila zvečer. Iz ještjedskih tovarnen se je razlegal oster žvižg, ki je odmeval daleč po gozdnih obronkih za Ještjedom, naznanjujoč, da se končava delo in da se odpirajo vrata tovarniških zgradb, ki so tu štrlele v zrak; in vsule so se množice delavcev in delavk in v hipu so bile polne peštjedске ulice.

Bila je hipna poplava. Razlila se je po Ještjedu in poplavlila v besni strugi sivih, umazanih in modrih valov delavske obleke; delavci so hiteli, tu pa tam se je zasvetilo belo oblačilo mlajših in starejših delavk. Za hip so se oddelile poedinke tu v večjem, tam v manjšem valu in napolnile ještjedске prodajalne, da se zopet čez kratek čas zljilo v veletok, da se prelilejo po mestu in razdelivši se na koncu mesta na vse strani, da se razlijejo tu v širšem, tam v manjšem rokavu po poljedelski okolici v sosedne vasi.

V Ještjedu samem se je zgubljal tok v najmanjših, najtemnejših predmestnih ulicah.

Ob sobotah je Tona zbrala svoje delo, da preda tedensko delo, da dobi zanj plačo in novo naročilo. Oledala je, da odide od doma malo prej in da vse izvrši prej, nego pridejo delavci iz tovarnen, da jim more iti nasproti. To je bilo njeno veselje.

Iz struje, ki se je valila proti njej in okoli nje v valovih, ki so se zlivali, razlivali, skozi katere se je ona prerivala s svojim drobnim telesom kot ribica, so prihajali do nje glasovi, katere je tako rada poslušala, kateri so ji bili najljubša glasba, — glasovi njenega rodnega jezika. V Ještjedu jih je čula malo, čeprav je bilo tu dosti Čehov.

Oglašali so se skrivaj, v polšepetu, kakor da se boje. Strah jih je plašil in udušil komaj da so se pojavili na ustnih. Le otroški glasovi so se glasili neskrbno v mili materinski govoric. A glušeča bližina jih je naučila, da pozornejše znižajo svoj glas v detinstvu, da kasneje zahtevajo tem glasnejše svoje pravice.

Samo s poplavo delavcev, večina čeških, ko so se vračali iz tovarnen, razlila se je po Ještjedu povodenj čeških glasov. In v to povodenj je zahajala Tona vsako soboto in celo nedeljo, da si osveži svojo dušo. Kolikokrat se ji je zdelo, kadar je hodila med temi delavskimi telesi v pepelastih, zaprašenih in pri delu zamazanih oblekah, da se razgrinja pred njo razorano polje, da nad njo prepevajo stotine škrijancev. Bili so to češki glasovi, kateri so ji govorili s sladkim naglasom na delavskih ustnih.

In vendar so to bili odlomki preprostega razgovora delavcev, utrjenih od dela celega tedna, odlomki besedi, ali samo kako ime, kak vsklik, ki ga je mogla razumeti, idoč nasproti delavcem, kateri so jo prehiteli s hitrimi koraki. A za njo so se zlivali vsi ti glasovi v najkrajšo melodijo. To je bilo njeno sobotno sveto veselje, ki so ji govorili: »Nisi sama! Nisi zapuščena! Tudi mi smo Čehi — tvoji bratje in sestre! Otroci dela, kakor tudi ti!« In Tona se je vračala domov vedno z novim zaupanjem, z novo iskro nade v očeh.

Danes je šla iz prodajalne, kamor je oddajala svoje delo, brez novega naročila. Ko je zavila za ogalom ulice na trg, kjer je vedela, da je ne bodo spremljali pogledi iz prodajalne, je obstala na trgu. Mjeno pobledele obličje je zarudelo, iz oči so ji prihajale solze. Hitro se obrne v izložbeno okno sosedne prodajalne, da bi zakrila svojo žalost.

Tako je ostala brez dela. Slutila je po novici, katero je prinesla Blaženka, da bo to, kar ji bodo rekli, odpoved dela, pa je sedaj občutila, kako silno se je varala v nadi, da ji bodo dali mogoče kako novo naročilo, kakor je tedaj zagotavljala materi. Tako ji je odšlo delo iz rok, s katerim se je hotela pošteno preživeti in to samo zato, ker je bila Čehinja. Kaj sedaj? V glavi se ji je hotelo zvrtni. Ah, da, takrat, ko je sedela na šolski klopi in poslušala svojo ljubljeno učiteljico, kako tolmači dolžnosti, ki jih ima človek napram sebi, napram svojemu bližnjemu, napram svojemu narodu, kako jim je opisovala razne izkušnje, v katerih se človek izkuša kakor zlato v ognju, da se vidi, ali bo ostal trden in čist — takrat ni slutila, da pridejo tudi nad njo take izkušnje.

V prodajalni so ji rekli, naj dela na to, da bodo hodili brat in sestre v nemško šolo, pa bodo dobila takoj dela, in še več, da bodo dobila, ker je zelo vešč, samo najboljša dela, in da bo plačilo podvojeno — Judežev denar, o katerem govori tako prezirljivo že sveto pismo, še se blišči do današnjega dne, sveti se in zapeljuje k najčrnejši izdaji!

Ah, kako je takrat rekla njena učiteljica, ko je ona imenovala kot najkrajše vzgled domovinske ljubezni med ženami Kartažanko Sofonisbo, katere je žrtvovala za domovino svojo ljubezen in kasneje svoje življenje; potem Poljakinjo Emilijo Platerovo, katere je šla za svojo ubogo domovino v boj in v niem padla? Dejala je, da taki svitli pojavi vzbujajo navdušenje, da občuti vsakdo njihovo veličino, čegar srce je tako čisto za plemenite občutke, in da nesrečni in ubogi narodi potrebujejo več takih

junakov in junakinj, kolih imen zgodovina ne navaja, da svetijo kot vzor vseh časov in vsega človeštva, za katerih dela še svet ne ve, — a brez katerih bi komaj obstal živ narod, ki je preganjan in zatiran.

Navajala je za primer češke delavce in obrtnike in njihove žene v krajih naše češke domovine, kjer jih Nemci zatirajo in preganjajo, navajala je za primer te priproste naše ljudi z žuljavimi rokami, a zlatega srca, kako se žrtvujejo, padajo v siromaštvo in bledo, ker jim odpovedujejo delo samo zato, ker hočejo ohraniti svojo deco svojemu narodu, ker je nočejo izročiti na milost in nemilost protinarodnim nemškim šolam.

»Ne more vsakdo umreti za domovino, ni vsakomur dano, da narod proslavi z znanstvenimi izumi, ali z umetnostjo, bodisi s pesmijo ali molsterskim kistom; nima vsakdo premoženja, da bi z njim pomagal svojemu narodu in služil svoji domovini in ga ji položil pred noge; ali vsakdo, ponavljam vsakdo in slednji more biti zvest stražar svojemu narodu, in če pride tudi v takšne prilike, da postane odločen požrtvovalen junak kakor so naši bratje v ogroženih krajih.«

Dalje sledi.

Stara pravda.

Spesnil Anton Aškerc.

IV.

Pred cesarjem.

(1515.).

„Sy schrayen ser,
ye lenger, ye mer:
Stara pravda!“
(Pesem iz 16. stol.).

„Sit sem že predstavl in zaslíšeb,
teh tóžeb in prošenj ves dan!“
Car Makso vzdihuje v Avgzburgu —
„Sejm tá bo-li dnes že končán?“

„Še nekaj jih čaka pred vrati,“
de nadmaršal Ravbar na tó,
„Še tóte, o cesar, zaslíši!“
„Napréj!“ veli Makso krepkó.

Ustópijo v škornjih visókih
in v írhastih hlačah možjé,
po prsih jim gómbi srebrni,
a plašči do gležnjev visé.

„Kjer Sava nam vré iz Triglava,
kjer v Adrijo Soča hiti,
kjer vije deróča se Drava,
kjer Mura zelena šumi:

„Tam biva naš národ ti zvesti,
od tam smo poslanci domá;
a žezlo mogočno nam tvoje
tam, zdi se, že več ne veljá!

„Karkoli se komu poljubi,
počenjati z nami smé vsak:
po hrbtu pretepa nas Turek,
a v lice nas bije — graščák.

„Od nekda napada nas Turek,
sovraži nas, ker je — pagán!
A mi, cesarost, smo kristjani,
graščák pa je tudi — kristján!

„Kaj Turek! Morí nas, pa — ide,
in s plenom odnese peté!
A jastrebi, car, z gnezd gospóških
kljájó nas in — ne odleté.

„Mi séjemo — grad nam požanje,
njegovo vse, naše pa — nič!
In zájutrek naš, to je — tlaka,
večerja je — válpetov bíč!..

„Kak dolgo še zemljo mi svojo
kot sužnjiki orjemo naj? —
Gospóda nam vzela je pravdo...
Ti, césar, nazáj nam jo daj!“

„„Podložniki ví ste pobožni?““
nad írharje dvor zakríči,
„Kaj? plemstvo, cesarju udano,
črniti se upate ví?““

Ne zmeni za dvor se car Makso,
za hrup njegóv nič mu ni mar;
zrè resno v poslance slovénске,
sočntjem déje jim car:

„Krívíce, ki vam se godíjo,
v nebó so vpíjóče, zarés!
Besedo zastavljam vam carsko:
to mora neháti — ni bes!

„Ej, vitez preljubi moj, Lambergl
ki Pegama, hrusta, si zmél,
bahaču si v Beči snel glavo,
junák že povsód zaslovél:

„Kaj pravim ti, Krístof moj dragi:
opaši meč, vzemi svoj štít!
Pojédi mi dol na Posavje
gospódo objestno krotíti!“

Slovenel! 20. IX. 1912 se vrši po celem Spodnjem Štajerskem V. „Narodna zbirka“ „Kluba napr. slovenskih akademikov v Celju“.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odpravo peg in za doseg in ohranjenje nežne, mehke kože in bele polti in boljšega mila kot svetovnoznano lilijno mlečno milo Steckenpferd, znamka jezna palica, od Bergmanna & Co., Tetschen a. E. — En kos se dobi za 80 vin. v lekarnah, drogerijah in vseh enakih trgovinah. Ravnotako se obnese Bergmannova lilijna krema „Manera“ čudovito pri ohranjenju nežnih, belih ženskih rok; dobi se v tubah po 70 vin. 135 40-80

Gospodarski paberki.

Za jesensko gnojenje.

Gnojenje z umetnimi gnojili se je v zadnjih letih že precej razširilo; mnogo se piše in razpravlja o perabi umetnih gnojil, toda mnogo je še takih kmetovalcev, ki se ne brigajo za nobeden nasvet. Najstarejše, torej najbolj znano umetno gnojilo je Tomaževa žlindra, ki je sicer izvrstno gnojilo, vendar samo to ne zadostuje vsem rastlinskim potrebščinam. Naši kmetovalci tako radi kupujejo samo Tomažovo žlindro za svoje travnike ter prav nič ne mislijo — čeravno so že o tem slišali — da dajo z žlindro rastlinam le fosforove kisline. Rastline rabijo pa še kalija in dušika in od kod naj te snovi v zadostni meri dobijo, ako jim tudi teh ne dovedemo v obliki gnojil. Hvalevredno je, pognojiti v jeseni travnik s Tomasovo žlindro, vendar nikdar ne pozabi, ji primešati še kalijeve soli; na 1 hektar = (1³/₄ orala) se vzame navadno 200—250 kg 4% kalijeve soli in 600—700 kg Tomažove žlindre. Navadno primanjkuje našim travnikom še tudi dušika, katerega damo najbolje v obliki čilskega solitra, ki je najbolj bujno in hitro učinkujoče dušičnato gnojilo. Trave in detelje dobijo sicer nekaj dušika iz zraka, vendar ne v takšni množini, kolikor bi ga za popolno hrano potrebovale. To gnojilo se potrosi najbolje v spomladi na dvakrat; prvič ko začno travniki zeleneti, drugič pa kakšne 4 tedne pozneje; na 1 hektar zadostuje 100 kg. Ako rastlinam ne damo enega ali drugega gnojila, tedaj zaostanejo v rasti in se ne morejo tako razviti, kakor bi se lahko pri popolni hrani. Današnjim razmeram primerno pa mora vsakdo kolikor največ mogoče iz zemlje dobiti, da ima kaj dobička, in je skoraj povsod lastna krivda, če zemlja ne rodi dovolj. Pripomočkov zato je dovolj, le posluževati se jih je treba.

Bliža se zopet čas, ko bo treba za jesensko setev s plugom na polje, katerim domačega gnoja primanjkuje. Seveda se mora tudi tukaj upoštevati načelo, da potrebuje žito kalija, dušika in fosforove kisline. Ne izpuščati jednega ali drugega gnojila, ker je mogoče predrago; takšna varčljivost je napačna in se maščuje pri žetvi. Vsak kmet ve, da je razlika pri žetvi, če se gnoji veliko ali malo z domačim gnojem; ravno tako je pri umetnih gnojilih. Vsakdo hoče, da bi zrastle pšenica, rž ali ječmen prav močno in klasi naj bi bili za ped dolgi in prst debeli. Če hoče biti človek velik in močan, se mu mora dati krepke in zdrave hrane; rastlina je tudi živo bitje in za to mora dobiti hrano, kakoršno ji je narava določila. Ozimnam se gnoji najbolje pred setvijo; kalijeva sol se pomeša s Tomažovo žlindro, ter se podorje ali zavlači; in sicer se vzame za 1 hektar 150—200 kg kalijeve soli, 500—600 kg Tomasove žlindre in 100—150 kg čilskega solitra. Pri setvi se naj potrosi le ena tretjina čilskega solitra; druga tretjina v spomladi, ko začne setve zeleneti, in zadnja tretjina približno 1 mesec pozneje. Ko trosimo čilski soliter v spomladi, pazimo, da bodo rastline ob tem času snbe.

Vičanski Škerlec.

SUKLA

in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša Prekop Skorkovský in sin v Humpolcu (Česko). Vzorci na zahtevo franco. Jako zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gosposke obleke. 107 48-80

CEFIRI

Rak na sadnem drevju.

Izmed bolezni, ki jih lahko opazujemo v naših sadunosnikih, je rak ena najnevarnejših in precej razširjenih, posebno na jablanah. Kjer vidimo na vejah, pa tudi na deblu velike nрте rane, obraščene z grčastimi oteklinami, je znamenje, da je drevo bolno na raku. Rak povzroča odmrtnje posameznih vej, kakor tudi celega drevesa. Pojavlja se na ta način, da se v rane, ki so nastale vsled ozeblin ali vsled medsebojnega drgnjenja vej ali iz katerihkoli vzrokov, naseli neka vrsta majhnih glivic, koj h delo je ravno to, kar mi imenujemo rak. Te glivice se zživijo bolj in bolj v les, katerega razjedajo, zato tudi postaja rana vedno večja, dokler ne odmrje napadeni del.

Rane pa se pojavljajo tem rajše in je za razvoj omenjenih glivic tem ugodnejše, čim slabše dozori les. Slabo pa dozori les, ako stoji drevje pregosto ali na premokrotnih tleh ter, če je preenostransko pognojeno z dušičnimi gnojili, kar se lahko opazuje pri drevju, ki stoji ob

gnojnicnih mlakah ali tam, kjer neprenehoma gnojnica teče.

Istina je, da najdemo raka najlažje v pre-gostih sadnospikih in na drevesih, katerih krona je čez in čez preraščena, kajti tu ne moreta ne sonce ne zrak tako učinkovati, kakor je po-trebno za zdrav razvoj drevesa. Tudi na preglo-boko vsajenih ter na v prevlažnih tleh stoječih drevesih ni rak redek gost. Istotako zbolí na raku kaj rado drevje, ki trpi pomanjkanje onih redilnih snovi, ki so za zorenje lesa potrebna. V dobri primerno prodorni in dovolj apna vse-bujoči zemlji je drevje navadno bujne zrasti in zdravo. Opomniti pa je, da rak ne napada vseh vrst enako močno. Posebno rad se naseli n. pr. na zimski zlati parmeni in na ananasovi rajneti; vendar so vse vrste več ali manj občutljive tedaj, kadar stoje na njim neprikladnih tleh. Iz na-vedenega je torej razvidno, da je nam mogoče preprečiti rakovost drevja, ako izberemo pri-pravne vrste in tla in če pravilno sadimo, gno-jimo in trebimo sadno drevje. Posebno hvaležno je sadno drevje za dodatek apna tam, kjer tega primanjkuje. Zorenje lesa se pa lahko pospe-šnje s kalij in fosforno kislino vsebujočimi gno-jili. Kjer je odveč vlage, jo je odpeljavati ali v odprtih jarkih ali pa s primernim vlaganjem drenažnih ceví.

Ako je drevo polno rakastih ran, tedaj je najbolje ga posekati in skuriti. Tudi posamezne precej rakaste veje kaže najbolje odžagati in sežgati. Še male rane pa zacelijo včasí, ako se jih v času, ko narava miruje, očisti odmrlih delov in grčastih oteklin, zamaže z zmesjo iz ilovice, kravjeka in pepela ter trdno obveže s kako cunjó ali vrečo.

Po leti pa se ovira razširjenje rakastih ran ako se zareže koža po dolgem sredi čez rano in na vsaki strani rane tako, da segajo te zarezi en pedenj na zgornji in spodnji strani čez rano. V novejšem času se priporoča tudi mazati ra-kaste rane s petdesetstotno raztopino dendrina (neke vrste v vodi raztopenega karbolineja), kar se, kolikor je vsaj meni znano, dobro obnaša. Tozadnji poskusi niso dragi, zato se lahko prepriča vsakdo sam.

Najboljše sredstvo pa je in ostane že pred sajenjem sadnega drevja vpoštovati okolščine, ki so v zvezi z nastopom raka in okrepiti potrebo, da ne more nastopiti.

Zupanc v „Gosp. Glasu“.

20. 9. 1912
5. „narodna zbirka“

Dopisi.

Iz Zabukovja. Na dopis iz Zabukovja v „Slov. Gospodaru“ št. 32 odgovarja: Najina navada ni bila nikoli napadati ljudi po časopisih, to navado je uvedel dopisnik „Gospodarjev“. Če se bile neutemeljene besede, s katerimi je raz-glasil obč. tajnik glede osebno dohodninskega davka, zakaj ga nisi tožil? Saj veš, kje je pra-vica. Seveda kar tebi ni dovolji, je vse neutem-eljeno. Povej mi tudi, kateri medklic sem na-pravil in katerim somišljenikom se imam zahvaliti, da nisi sodnijsko proti meni nastopal. Zapomni si enkrat za vselej, da se bo pri cerkvi od strani županstva razglasilo, kar bo treba, ne da bi se prašalo tistega kmečkega fanta h. št. 21. Slednjič ti stavim samo še to vprašanje: Če se res samo za resnico in pravico bojuješ, dokaži, katere priče so po krivem prisegle v obravnavi v zadevi Franca Veditčarja, katerega si tožil, a je bil oproščen; dobiš lepo nagrado od naju podpisanih, da se boš lahko takoj oženil. Svetujem pa, miraj enkrat s svojimi dopisi; če bi urednik „Slov. Gospodara“ poznal tebe in Pepco, bi nobenega dopisa od vaju ne sprejel več. — To je zadnja beseda od naju podpisanih. — **Jože Božič**, župan; **Fr. Veditčar**, II. obč. svetovalec.

Iz Žalca. Ob „Zvezo slovenskih požarnih bramb na Sp. Štajerskem“ se je „brihtni“ „Šta-jerc“ v svoji številki 30. z dne 28. julija prav po svoji maniri obregnil ter skoval članek, kateri bi se moral pravzaprav glasiti tako-le: „Na po-žarne brambe so se zdaj nemškutarji nakrat vrgli in jih hočejo na vseh krajih in koncih v svoje namene izrabljati. Govorijo o štajerskem „Gauverbandu“ v Gradcu ali v Rajhu ali kje že, in namigavajo, da je vse „za nič“, kar je pri „Zvezi slov. požarnih bramb na Sp. Štajerskem“. Mi nimamo ničesar proti temu, da se hajlovec zopet enkrat blamirajo; a vkljub temu jih opo-zarjamo, da je to jako nevarno polje, na katero so se podali. Požarna bramba nima in ne sme imeti nikake politične smeri, temveč je splošno koristna in splošno potrebna uredba. Kdor v taka društva politiko vlačí, ta je pač precej smešen in nevaren. Ako hočete imeti požarne brambe, ki bodoje le za parado, ki jih imate pri vsaki nem-škutarski hujskarji s čelado na glavi, medtem ko v slučaju ognja za pečko spijo, potem seveda so vaše nakane opravičene. Po našem mnenju pa ima gasilno društvo druge namene. Nam se zdi

le smešno, ako hočejo hajlovci zdaj s svojim „Gauverbandom“ javnost za nos voditi. Ta haj-lovska „zveza“ hiralá bode na tisti bolezní, na kateri hirajo vsa hajlovska podjetja. Požarnim brambam ne zadostuje prazna beseda; one potre-bujejo dela, požrtvovalnega dela in pa denarja. Debeli nemški purgari in hajlovski advokati ne bodoje po lojtrah lazili, in gasilno orodje štané več denarja, nego črno-rdeči-rumeni trak. Glavni vzrok, da se je uresničila „Zveza slovenskih pro-stovoljnih požarnih bramb na Sp. Štajerskem“, pa je ravno ta, da zamore taka splošna zveza večja denarna sredstva skupaj spraviti. Blagajna v Gradcu pa bode gotovo tako prazna, kakor so razne občinske blagajne po spodnje štajerskih nemškutarskih mestih. Hajlovci se jezijo na slo-vensko komando, ki jo zahteva „Zveza slovenskih prostov. pož. bramb“. Komanda mora biti pri slo-venskih požarnih brambah enotna in samo obsebi razumljivo slovenska. Tega bivši anarhist, po-znejši socijalni demokrat in sedaj urednik „Šta-jerca“ Linhart, ki bi rad delal po Sp. Štajerskem v veliko škodo slovenskemu ljudstvu nekako „po-litiko“, seveda ne razume. Pa se bode njemu in njega vrednim kompanjonom že povedalo, da mo-kronosih pobičev v resnih moških društvih ne potrebujemo. Saj imamo celo vrsto gasilnih dru-štev, ki so izstopila iz „Gauverbanda“ in ki se tega še nikdar niso kesala. Žalska požarna bramba, ki je igrala dvojezično farizejsko vlogo, e iz „Gauverbanda“ izstopila in kakšna je danes!... Mi pravimo: le dajte Štajercijanci, le skušate spravljati nemškutarsko politiko v požarne brambe, bodele videli, kam pridete! Gasiti bo pa treba menda najprej — v nemškutarski Linhartovi glavi.

Iz Podsrede. (Zahvala). Za šolsko slavnost povodom stoletnega obstanka šole v Pod-sredi so darovali sledeči gospodje: knez Hugon Windischgrätz in njegova oskrbnika g. K. Kern in g. J. Levstik, p. g. J. Cerjak, duh. svet. v Rajhen-burgu, p. g. J. Krohne, župnik v Podsredi, g. V. Šket, trgovec v Ilir. Bistrici, g. dr. Ferd. Pirnat, sodnik v Celovcu, g. Maks Kos, vinski trgovec v Laškem trgu, g. Anton Kos in g. Ernest Kos, trgovca v Podsredi. Za prejeta darila izreka podpisano šolsko vodstvo vsem darovalcem najsrčnejšo zahvalo. — Šolsko vodstvo v Podsredi.

Št. Pavel v Sav. dolini. Čebelarska podružnica za Savinsko dolino je priredila 15. m. m. tri poučne shode in sicer prvega ob treh popoldne pri Klincu v Seščah, kjer je predaval potovalni učitelj g. Černež o splošnem pomenu umpe čebe-loreje, zlasti pa v kmetijskem in vzgojevalnem oziru. Drugi shod je bil ob pol petih pri Jožefu v Dolenjivasi, kjer smo zlasti občudovali njegove vzorne panje po novih sistemih in lep čeden če-belnjak. Nato smo se zbrali pri podružničnem tajniku g. Pečarju. Tu smo demonstrirali z jednim Gerstungovcem, gosp. Piki pa je izmetaval med. Konečno je vsposodbuval gosp. predsednik Černež k udeležbi na čebelarski razstavi. Tajnik g. Pečar se zahvali za krasno udeležbo — bilo nas je nad 50 — gospodoma Černežu in Piklu pa za njun nad triurni trud.

Iz Podsrede. (Slavnost stoletnice obstanka ljudske šole dne 18. avgusta.) Na predvečer so tržani mično razsvetili trg, do-mača požarna bramba in tamburaši pa so prire-dili mirozov po trgu in igrali pred šolo ter sredi trga pod lipo. Zelo mnogo se je nabralo občin-stva, kateremu je prireditelj vrlo ugajala. — Sla-nosti stoletnice se je udeležilo izredno veliko domačega ljudstva in gostov iz Kozjega, Št. Petra, Buč, Bizeljskega ter drugih krajev. Nadučitelj g. Majer je v svojem spominskem govoru prav umestno povdarjal potrebo in pomen šole sploh in v kratkem podal zgodovino domače dvoraz-rednice. Nato je nastopila šol. mladina z dekla-macijami, dvogovori in petjem. Med posameznimi točkami so igrali tamburaši. Igralci igrice „Da-režljivi otroci“ in „Kaznovani šaljivec“ so zelo dobro nastopili, istotako je občinstvu prav dobro ugajal nastop šesterih mladih goslačev. Najnovejša Kosijska spevoigra „Kosova gostija“, katero so peli šolarji in spremljali tamburaši, pa je posluš-alce kar iznenadila. — Vsa prireditelj se je iz-vršila v najlepšem redu in ostane v spominu nele šolski mladini, ampak vsem mladinoljubom. — Za pogoščenje šolskih otrok so veliko prispevali: knez H. Windischgrätz, oskrbnika gg. K. B. Kern v Podsredi in J. Levstik na Bizeljskem ter gg. župnika J. Cerjak v Rajhenburgu in J. Krohne v Podsredi. Iskrena hvala jim!

Iz Središča. (Na naslov knezoškofa lavantinskega v Mariboru.) Res bi bil že skrajni čas, da bi pri nas nastal red v vsem ži-vljenju. Pa kaj, ko nam cerkvena oblast pusti kot kaplana politikujočega petelina, ki že več ne ve, kako bi netil še boljše prepir in nezadovoljnost med župljani. Raz leco imenuje naprednjake, ki hodijo na božjo pot, hinavec, poštene napredne liste imenuje nesnage, v šoli razlaga otrokom o liberalizmu in liberalnih časnikih, če hodi na spo-ved, ne vidi tistih vernih klečedih, ki čitajo doma slučajno tudi napredne liste, mladeži kratí s po-zno v noč trajajočimi vajami potrebni počitek in zdravje ter pripravljá s tem, da se vračajo v te-mni noči dekleta in dečki na svoj dom, gladek in sklizek pot raznim dogodljajem, on sam pa pri-haja skoraj noč za počje po 11. uri domov. Po

fari se govori, da starih in grdih žensk kaplan ne mara več spovedovati, da jim baje odveze ne more dati. Čudno! Za stare in grde je gospod župnik, za mlada in brhka dekleta pa g. kaplan. — Med ljudstvom vre, da to opozarjamo g. knezoškofa. Svoje ure iz verouka g. kaplan zanemarja. Ali za njega ne velja učni načrt, sklepien pri sinodi? On ne pozna nobene avtoritete, oziroma je ne spo-štuje, on pozna le svojo politično strast. Mi hoče-mo kaplana, ki se bode ravnal po svojem poklicu, ki bode duhovnik, pa ne strankar, ki mu celo cerkev in Marijin praznik služi v zabavljanja in žalitve napram veliki, pretežni večini župljanov. Pozivljamo tem potem cerkveno oblast, da na-pravi temu neredu v kratkem konec; če ne, rodile se bodo neprijetne posledice, za katere pa ste odgo-vorni tisti, ki kažete našemu kaplanu tako grdo, ostudno pot hujskanja, pootanja, žalitve, zastru-pljenja srca in duše naše nedolžne dece, upa sta-rišev. — Mi želimo mir, ker hudo je življenje.

Šmartno ob Paki. Naši klerikalci se se začeli počeno lasati med seboj. Do občinskih volitev je še bila zastopnost med njimi, sedaj pa, ko se bližajo volitve župana, so se začeli pisano gledati. Večina odbornikov je še za prejšnjega žu-pana, starega Pirtušeka, češ naj se še po starem kopitu smolari. To pa ni vseh Obatu, kateri že dolgo na tihem želi zasesti ta tolec. Prepri je še postrila cesta po hudeim potoku, katere je v ta-kem stanju, da je nevarno po nji hoditi sredi be-lega dne. Dozdajai župan Pirtušek se namreč kakor za drugo tudi za ceste ni nič brigal. Obat pa pravi, da bi znal ceste imenitno „uštímat“. Tudi mladi Pirtušek bi se ne branil biti župan, pa ga stari še v odbor ni mogel stiščati. Naš ob-činski tajnik, nekdanj tako vneti in bojeviti agi-tiator, organist Klančnik, je pa čisto prepađen in s strahom pričakuje izida tega boja. Ako bo iz-voljen stari Pirtušek, je npanje na povišanje plače zgubljeno, ker ga „stari“ ne spoštnje preveč; ako bo pa izvoljen Obat, potem bo sploh ob službo, ker misli Obat za tajnika nastaviti svojega brata, za policaja pa starega Obata. No pa upamo, da bo kaplan posegel vmes s svojo „železno“ roko ter nezadovoljneže pomiril, tako da bo pri volitvah župana šlo enoglasno, daširavno se bodo nekateri na tihem pridružali. Čez tri leta se bo pa zadeva itak drugače zasukala.

Loterijske številke.

Gradec, 31. avgusta 1912:	47, 61, 72, 74, 87
Dunaj, „ „ „	19, 89, 62, 43, 2

Proda se popolnoma nov daljnogled. Cena 24 K. — Izve se v uredništvu Narodnega Lista.

Nakupovalci vin, pozor!

546 3-2

Vljudno opozarjamo, da imamo v zalog, najboljša spodnještajerska vina vseh vrst, katere prodajamo sedaj po izjemno nizkih cenah, da se pripravimo za nakup novih vin. Opozarjamo pa čisto posebno nato, da prodajamo mi le zajam-čeno pristna štajerska vina, medtem ko vinski trgovci razpečavajo slabejša ogrska in hrvaška vina pod imenom naših štajerskih. Imamo tudi veliko dobro uvinjenih transportnih in založnih sodov, katere oddamo po lastni ceni.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju, reg. zadruga z omejeno zavezo.

Živinski sejem na Cvenu na Murskem polju.

Občina Cven pri Ljutomeru hoče živinski sejem, ki se vrši tam dne 7. septembra, z nova oživiti in povzdigniti. Našo živino, posebno slavno-znane ljutomerske konje, pokupijo večinoma ogrski prekupčevalci, ter jih potem kot ogrske konje prav drago prodajo na Kranjsko in v Italijo. Do-biček od tega imajo le prekupci.

Kdor želi toraj kupiti lahke jezdne ali vozne konje, orientance in ameriksne dirkače, ta naj pride dne 7. septembra na Cven, tukaj jih dobi iz prve roke, ker edino le na Murskem polju re-dijo te konje.

Za vzgojo konj skrbi tukaj „Zadruga za rejo žrebet“ z obširnimi pašnikom. Kmetovalci pa redijo tukaj tudi prav obilo lepe goveje živine. To rejo pospešujete kmetijska in bikorejska zadruga. Opo-zarjamo tudi na to, da se tukaj vrši dne 8. in 9. septembra sloveča konjska dirka.

543 3-2
Predajalci in kupci se toraj prav vljudno vabijo, da posetijo v prav obilnem številu živinski sejem na Cvenu dne 7. septembra.

Oven je oddaljen od železniške postaje Lju-tomer le pol ure. Za prihod so na razpolago 4 vlaki na dan, ravno toliko za odhod.

Županstvo Cven pri Ljutomeru.